

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

Aanbestedingsdocument

Europese aanbesteding volgens de openbare procedure voor het Evaluatieonderzoek Organisaties voor Toegepast Onderzoek (TO2)

Publicatiedatum: 23 mei 2024
Referentie: 202404146

Inhoudsopgave

Begripsbepalingen	4
1. Inleiding	6
1.1 Aanbestedende dienst en IUC-EZK	6
1.2 Aanleiding voor deze aanbesteding	6
1.3 Tijdsplan	6
2. Opdrachtsomschrijving	7
2.1 Inleiding	7
2.1.1 Wat wordt geëvalueerd?	7
2.1.2 Waarom wordt er geëvalueerd?	8
2.1.3 Hoe is de evaluatie georganiseerd?	9
2.1.4 Wat wordt gedaan met de resultaten van de evaluatie?	9
2.2 Doel en legitimering overheidsrol	9
2.2.1 Doelstelling "TO2-subsidie"	9
2.2.2 Toelichting overheidsrollen	10
2.2.3 Legitimering van overheidsfinanciering via de rijksbijdrage	10
2.3 Doelgroep en werking	12
2.3.1 Directe doelgroep van de rijksbijdrage	12
2.3.2 Indirecte doelgroep van de rijksbijdrage en directe doelgroep van de TO2-instellingen	12
2.3.3 Indirecte doelgroepen van opgedane kennis met de rijksbijdrage	12
2.3.4 Proces van subsidieaanvraag, -verstrekking en -vaststelling	12
2.3.5 Veranderingen overheidsfinanciering t.o.v. onderzoeksperiode van de vorige evaluatie	13
2.3.6 Beleidstheorie	13
2.4 Onderzoeksmethoden	14
2.5 Data	18
2.6 Onderzoeksvragen	19
2.6.1 Onderzoeksvragen Instituutsevaluatie (lijn 1)	19
2.6.2 Aanvullende onderzoeksvragen instituutsevaluatie (lijn 2)	19
2.6.3 Onderzoeksvragen evaluatie rijksbijdrage (lijn 3)	20
2.7 Gewenst eindresultaat	20
2.8 Afstemming en begeleiding	20
2.9 Looptijd van de Overeenkomst	21
2.10 Omvang van de opdracht	21
3. Eisen ten aanzien van de opdracht	22
3.1 Eisen met betrekking tot uitvoering (algemeen)	22
3.2 Eisen met betrekking tot de uitvoering van econometrisch onderzoek	23
3.3 Eisen met betrekking tot de (concept) tussen- en eindresultaten	23
3.4 Eisen met betrekking tot de voortgang	24
3.5 Eisen met betrekking tot de in te zetten medewerkers	24
3.6 Eisen met betrekking tot de projectleider	24
3.7 Eisen met betrekking tot de prijzen, tarieven en budget	24
3.8 Eisen met betrekking tot belastingen	25
3.9 Eisen met betrekking tot de facturatie	25
3.10 Eisen met betrekking tot milieu	25
4. Eisen aan Inschrijver	26
4.1 Inleiding	26
4.2 Uitsluitingsgronden	26
4.3 Geschiktheidseisen	26
4.3.1 Financiële en economische draagkracht	26
4.3.2 Referentiegegevens (technische bekwaamheid)	27
4.3.3 Outillage (technische bekwaamheid)	28
4.4 Uittreksel beroeps- of handelsregister	28
5. Wensen en beoordeling	29
5.1 Inleiding	29
5.2 Gewogen prijs per punt methode	29
5.3 De vaste inschrijfprijs	29
5.4 Wensen ten aanzien van de kwaliteit	30
5.4.1 Het plan van aanpak inclusief planning	30
5.4.2 Kwaliteitsborging, continuïteit en risicobeheersing	31
5.4.3 De kwaliteit van het in te zetten team	32
5.4.4 Wensen ten aanzien van social return	34
6. Beoordeling Inschrijving	35
6.1 Beoordelen volledige en rechtsgeldige Inschrijving	35
6.2 Beoordelen eisen van de opdracht	35
6.3 Beoordelen wensen van de opdracht	35
6.4 Bepaling definitieve totale eindscore	35
6.5 Beoordelen bewijsmiddelen	35
7. Procedure Inschrijving	37
7.1 Akkoordverklaring	37
7.2 Planning	37

7.3	Procedure algemeen	37
7.3.1	Communicatie	37
7.3.2	eHerkenning	37
7.3.3	Vragen en inlichtingen	37
7.3.4	Gestanddoeningstermijn en Inschrijving.....	38
7.3.5	Varianten	38
7.3.6	Kosten van de Inschrijving	38
7.3.7	Stopzetten aanbesteding	38
7.3.8	Rangorde documenten	38
7.3.9	Informatie over verplichtingen Inschrijver	38
7.3.10	Gids over Informatiebeveiliging en Privacy voor leveranciers	39
7.3.11	Tegenstrijdigheden of bezwaren	39
7.3.12	Klachtenregeling	39
7.3.13	Beslechting van geschillen	39
7.3.14	Indiening van de Inschrijving.....	39
7.3.15	Vorm en inhoud van de Inschrijving	40
7.3.16	Rechtsgeldige ondertekening	40
7.3.17	Inschrijven in samenwerking met andere ondernemingen	41
7.3.18	Eén Inschrijving	42
7.3.19	Schenden fundamenteel beginsel aanbestedingsrecht, eerlijke mededinging	42
7.3.20	Communicatie en taal	42
7.3.21	Algemene voorwaarden.....	42
7.3.22	Contractvoorwaarden	42
7.3.23	Toelichting op en verificatie van de Inschrijving	42
7.3.24	Mededeling gunningsbeslissing.....	43
Bijlagen		44
Bijlage 1 - ARVODI-2018.....		44
Bijlage 2 - Concept Overeenkomst.....		44
Bijlage 3 - Concept Verwerkersovereenkomst		44
Bijlage 4 - Referentieverklaring		44
Bijlage 5 - Validatiesheet "prijs per punt"		44
Bijlage 6 - Protocol voor de monitoring en evaluatie van de Toegepast Onderzoeksorganisaties		44
Bijlage 7 - Data assessment Toegepaste Onderzoek Organisaties (TO2)		44
Bijlage 8 - Overzicht relevante kamerbrieven en rapporten.....		44
Bijlage 9 - Overzicht beschikbare bronnen per TO2-instituut.....		44
Bijlage 10 - Taakomschrijvingen commissies		44
Bijlage 11 - Organogram commissies		44
Bijlage 12 - Klachtenprocedure		44
Bijlage 13 - Verklaring onafhankelijkheid en belangenverstrengeling.....		44
Bijlage X - Uniform Europees Aanbestedingsdocument		44

Begripsbepalingen

Aanbestedende dienst	Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat, Directie Innovatie & Kennis.
Aanbestedingsdocument	Dit document, inclusief bijlagen.
Aanbestedingswet	Aanbestedingswet 2012.
Algemene Rijksvoorwaarden	Algemene Rijksvoorwaarden voor het verstrekken van opdrachten tot het verrichten van diensten 2018 (ARVODI-2018).
Economisch meest voordelige inschrijving	De Inschrijving die op basis van de beste prijs-kwaliteitverhouding de hoogste definitieve totale eindscore heeft behaald.
Geschiktheidseisen	De eisen waaraan een Inschrijver moet voldoen om voor gunning in aanmerking te komen.
Inschrijver	De geïnteresseerde(n) die een Inschrijving heeft/hebben ingediend of van plan is/zijn een Inschrijving in te dienen. Waar in dit document "u" wordt gebruikt, wordt hier Inschrijver mee bedoeld.
Inschrijving	Een door een Inschrijver ingediende offerte op dit Aanbestedingsdocument.
IUC-EZK	Het Inkoop Uitvoering Centrum van EZK, ondergebracht bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl), onderdeel van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat, is procesbegeleider voor deze aanbesteding.
Nota van Inlichtingen	Een document waarin de gestelde vragen met antwoorden geanonimiseerd zijn opgenomen. Hieronder vallen ook de vragen en antwoorden die verstuurd zijn via TenderNed.
Opdrachtgever	De Staat der Nederlanden, vertegenwoordigd door de minister van Economische Zaken en Klimaat, die ten behoeve van de Aanbestedende dienst met Opdrachtnemer de Overeenkomst sluit.
Opdrachtnemer	De partij met wie Opdrachtgever de Overeenkomst sluit.
Overeenkomst	De schriftelijke overeenkomst tussen Opdrachtgever en Opdrachtnemer waarin de voorwaarden zijn vastgelegd waaronder de opdracht wordt uitgevoerd.
Uitsluitingsgrond	Een omstandigheid die de (persoon van de) Inschrijver zelf betreft en die leidt tot uitsluiting van zijn deelname aan de aanbesteding.
Uniform Europees Aanbestedingsdocument	Een verklaring waarin de Inschrijver verklaart aan de in de bijlage 'Uniform Europees Aanbestedingsdocument' gestelde eisen te voldoen door middel van het invullen en ondertekenen van het 'Uniform Europees Aanbestedingsdocument'.
Verwerkersovereenkomst	Tussen Opdrachtgever en Opdrachtnemer te sluiten overeenkomst die ziet op de verwerking van persoonsgegevens door Opdrachtnemer.

Specifieke begripsbepalingen

Contractonderzoek	Onderzoek in opdracht van bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden
EMTO-protocol	Evaluatieprotocol voor Evaluatie en Monitoring van het Toegepast Onderzoek
KIA	Kennis- en Innovatieagenda
KIC	Kennis- en Innovatieconvenant
MARIN	Maritime Research Institute Netherlands
NLR	Nederlands Lucht- en Ruimtevaartcentrum
PPS	Publiek Private Samenwerking
R&D	Research & Development
Rijksbijdrage	Financiële bijdrage van de Rijksoverheid
TKI	Topconsortium voor Kennis en Innovatie
TNO	Nederlandse organisatie voor toegepast-natuurwetenschappelijk onderzoek
TO2	Toegepast onderzoeksorganisaties
Topsectoren	Sectoren waar het Nederlandse bedrijfsleven en onderzoekscentra wereldwijd in uitblinken. Vertegenwoordigers van bedrijven, wetenschap en de overheid werken hierin samen aan ondersteuning van innovatie en het delen van kennis
WR	Wageningen Research

1. Inleiding

Het voor u liggende Aanbestedingsdocument bevat informatie over de Europese aanbesteding volgens de openbare procedure voor het Evaluatieonderzoek Toegepast Onderzoekorganisaties (TO2).

Er is geen sprake van samenvoeging van opdrachten of van percelen omdat deze opdracht enkel als geheel uitgevoerd kan worden. Tevens zorgt één Europese aanbesteding voor minder administratieve inspanning aan de kant van zowel de Aanbestedende dienst als aan de kant van de Inschrijver.

U wordt uitgenodigd om op basis van dit Aanbestedingsdocument een Inschrijving in te dienen.

1.1 Aanbestedende dienst en IUC-EZK

Deze aanbesteding wordt uitgevoerd in opdracht van de directie Innovatie & Kennis van het Directoraat-Generaal Bedrijfsleven & Innovatie (DG B&I) van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK). Het Inkoop Uitvoering Centrum van EZK (IUC-EZK) treedt tijdens deze aanbesteding op als procesbegeleider.

Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat

EZK staat voor een duurzaam en ondernemend Nederland. Samen met zijn partners werkt EZK aan de welvaart van alle Nederlanders, nu en later. EZK verbindt en vernieuwt. EZK werkt aan een klimaatneutrale samenleving en schone, betrouwbare en betaalbare energie. Het ministerie staat voor een open economie met een sterke internationale concurrentiepositie. EZK stimuleert innovatie en benut de economische en maatschappelijke kansen van digitalisering. EZK geeft ondernemers ruimte om te vernieuwen en zorgt voor het borgen van de balans tussen de belangen van bedrijven en consumenten.

1.2 Aanleiding voor deze aanbesteding

TO2-instellingen en de rijksbijdrage worden sinds 2016 elke vier jaar geëvalueerd. De vorige evaluatie is uitgevoerd in 2020 en 2021. In paragraaf 2.1.2. wordt dit verder toegelicht.

1.3 Tijdsplan

Voor deze aanbesteding is onderstaand termijnschema van toepassing.

23 mei 2024	Verzenden publicatie en start inschrijvingstermijn
5 juni 2024 om 14:00	Sluiting vragenronde: uiterste moment voor het stellen van vragen en voor het doen van tekstvoorstellen door Inschrijver over dit Aanbestedingsdocument, de concept overeenkomst en de concept verwerkersovereenkomst (inclusief Algemene Rijksvoorwaarden)
19 juni 2024	Verzenden Nota van Inlichtingen
3 juli 2024 om 14:00	Uiterste datum en tijdstip van ontvangst van Inschrijvingen en vervolgens openen Inschrijvingen door Aanbestedende dienst
3 t/m 24 juli 2024	Beoordelen Inschrijvingen
24 juli 2024	Verzenden mededeling gunningsbeslissing
t/m 8 augustus 2024	Uiterste datum voor het door de winnende Inschrijver aanleveren van de door de Aanbestedende dienst gevraagde bewijsmiddelen
t/m 13 augustus 2024	Uiterste datum voor het stellen van vragen en/of het vragen om een voorlopige voorziening inzake de mededeling gunningsbeslissing
t/m 29 augustus 2024	Tekenen overeenkomst
1 september 2024	Ingangsdatum overeenkomst

De Aanbestedende dienst kan, indien omstandigheden naar het oordeel van de Aanbestedende dienst daartoe aanleiding geven, de genoemde termijn(en) wijzigen. In dat geval wordt/worden de nieuwe termijn(en) tijdig digitaal kenbaar gemaakt.

2. Opdrachtomschrijving

2.1 Inleiding

2.1.1 Wat wordt geëvalueerd?

De TO2-instellingen en de rijksbijdrage aan de TO2-instellingen worden geëvalueerd. De evaluatie heeft betrekking op de periode 2020-2023.

TO2-instellingen

De toegepast onderzoeksorganisaties of TO2-instellingen zijn de Nederlandse Organisatie voor toegepast-natuurwetenschappelijk onderzoek (TNO), de Stichting Wageningen Research (WR), het Koninklijk Nederlands Lucht- en Ruimtevaartcentrum (NLR), Deltares en het Maritiem Research Instituut Nederland (MARIN). Deze instituten werken samen in de TO2-federatie.

De TO2-instellingen vervullen een belangrijke rol in het Nederlandse kennis- en innovatienetwerk door een brug te slaan tussen wetenschap en toepassing ten behoeve van publieke en private opdrachtgevers. Dit vertaalt zich in de volgende drie hoofdtaken, zoals geformuleerd in de in 2013 verschenen 'Visie op het toegepaste onderzoek' van het Ministerie van Economische Zaken¹:

1. Het ontwikkelen, toepassen en verspreiden van kennis ten behoeve van het oplossen van maatschappelijke vragen en ondersteuning van overheidstaken en -beleid. Een deel van dit onderzoek valt onder wettelijk verplichte taken.
2. Het ontwikkelen, toepassen en verspreiden van kennis voor het versterken van de innovatiekracht en concurrentiepositie van Nederland, in het bijzonder voor de topsectoren.
3. Het beheren van strategische onderzoeksfaciliteiten, welke soms uniek zijn in Nederland en deels ook internationaal.

Naast bovenstaande taken voeren de instituten Contractonderzoek uit voor publieke partijen en het bedrijfsleven. Daarmee wordt de opgebouwde kennis direct toegepast in de praktijk.

Evaluatie van TO2-instellingen

De TO2-instellingen worden op individueel organisatieniveau geëvalueerd op de volgende punten:

1. de kwaliteit van het onderzoek;
2. de impact van het onderzoek;
3. de vitaliteit van de organisatie.

Hiernaast wordt ook gekeken naar de meerwaarde van de onderlinge samenwerking in TO2-federatieverband.

Rijksbijdrage

De instituten ontvangen een structurele bekostiging van de Rijksoverheid, de zogenoemde 'rijksbijdrage', om de drie hierboven genoemde hoofdtaken uit te voeren. De rijksbijdrage is een subsidie. De rijksbijdrage is echter geen 'typisch' subsidie-instrument. Het betreft financiering die de TO2-instellingen nodig hebben voor de uitvoering van de hoofdtaken.

Rijksbijdrage aan TNO

Via de TNO-wet² en het TNO-besluit 1986³ is de rijksbijdrage voor TNO geregeld. Hiervoor is de Minister van EZK hoofdverantwoordelijk. Andere ministers die het aangaat zijn van Defensie (DEF), van Infrastructuur en Waterstaat (IenW), van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), van Sociale zaken en Werkgelegenheid (SZW) en van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS).

In het strategisch plan 'Verbinden veranderen versnellen' van TNO voor de periode 2022-2025 wordt een onderscheid gemaakt tussen instituutsfinitanciering en programmafinanciering.⁴ Deze verschillende soorten financiering dragen elk op hun eigen manier bij aan de economische en maatschappelijke doelen.

¹ Ministerie van Economische Zaken (2013), Visie op het toegepaste onderzoek, Tweede Kamer, 32 637, nr. 68; <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-32637-68.html>.

² <https://wetten.overheid.nl/BWBR0003906/2022-05-01>

³ <https://wetten.overheid.nl/BWBR0003953/2012-12-07>

⁴ <https://digitalpages.tno.nl/verbinden-veranderen-versnellen-tno-strategie-2022-2025/page/1>, blz. 23.

Rijksbijdrage aan WR, NLR, Deltares en MARIN

De rijksbijdrage voor de andere vier TO2-instellingen is geregeld via de 'Subsidieregeling instituten voor toegepast onderzoek'⁵. Dit is een regeling van EZK, het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV), het ministerie van VWS en het ministerie van IenW. De bijdrage bestaat uit instituutssubsidie, programmasubsidie (inclusief voor wettelijke onderzoekstaken) en infrastructuursubsidie. Deze verschillende soorten financiering dragen elk op hun eigen manier bij aan de economische en maatschappelijke doelen. Naast de genoemde ministeries verstrekken ook andere ministeries zoals Defensie subsidie aan TO2-instellingen via EZK als penvoerder.

Evaluatie van de rijksbijdrage

De evaluatie van de rijksbijdrage beoogt de vraag te beantwoorden in hoeverre de rijksbijdrage aan de TO2-instituten als beleidsinstrument doeltreffend en doelmatig is, conform de 'Regeling periodiek evaluatieonderzoek' van de Minister van Financiën⁶.

Bij de doeltreffendheid gaat het om de mate waarin de inzet van de rijksbijdrage bijdraagt aan het realiseren van de beoogde maatschappelijke en economische doelen van de rijksbijdrage. Bij doelmatigheid wordt vooral de doelmatigheid van beleid (ter onderscheiding van de doelmatigheid van de bedrijfsvoering) onderzocht, met de vraag hoe de bereikte effecten/baten van het instrument in relatie staan tot ingezette middelen/kosten en in aanvulling daarop in hoeverre de effecten/baten tegen lagere kosten hadden kunnen worden bereikt met een andere vormgeving van het beleid.

De doeltreffendheid en doelmatigheid van de rijksbijdrage worden op de niveaus van de individuele TO2-instellingen en het totaal van de TO2-instellingen onderzocht. Bevindingen op het niveau van de individuele TO2-instellingen worden daarbij benut voor conclusies op het niveau van de TO2-instellingen in totaliteit. Een econometrische effectmeting in het kader van de doeltreffendheid en doelmatigheid van de rijksbijdrage is voorzien op het niveau van de TO2-instellingen in totaliteit. De uitkomsten hiervan zijn te betrekken in de beoordeling van de doeltreffendheid en doelmatigheid van de rijksbijdrage op het niveau van de TO2-instellingen in totaliteit.

2.1.2 Waarom wordt er geëvalueerd?

Er zijn twee redenen waarom EZK de TO2-instellingen en de rijksbijdrage hieraan voor eind maart 2025 laat evalueren.

Allereerst is met de Tweede Kamer afgesproken dat de TO2-instellingen eens per vier jaar op een vergelijkbare wijze worden geëvalueerd. Dit is vastgelegd in de 'Visie op het toegepaste onderzoek', die in 2013 naar de Tweede Kamer is gestuurd door de toenmalige Minister van Economische Zaken.⁷ Het eens per vier jaar evalueren van de TO2-instellingen hangt samen met het vierjaarlijkse ritme van de strategische plannen van de TO2-instellingen en van het Kennis- en Innovatieconvenant (KIC).

Daarnaast is het Rijk wettelijk verplicht om beleid dat ten grondslag ligt aan begrotingen van ministeries periodiek te evalueren op doeltreffendheid en doelmatigheid. Dit staat beschreven in de Comptabiliteitswet 2016 (artikel 4.1, 1c)⁸. Voorts bepaalt de Algemene Wet Bestuursrecht (Artikel 4:24) voor subsidies die op een wettelijk voorschrift berusten, dat ten minste eenmaal in de vijf jaren een verslag wordt gepubliceerd over de doeltreffendheid en de effecten van de subsidie in de praktijk⁹. Beide bepalingen zijn van toepassing op de rijksbijdrage die de TO2-instellingen jaarlijks ontvangen voor de uitvoering van hun belangrijkste publieke taken. De vierjaarlijkse evaluaties van de instituten in 2016 (over de periode 2012-2015)¹⁰ en 2020 (over de periode 2016-2019)¹¹ waren gecombineerd met een evaluatie van de rijksbijdrage. Dit zal ook weer gelden voor de in 2025 op te leveren TO2-evaluatie.

⁵ <https://wetten.overheid.nl/BWBR0040605/2023-12-01>

⁶ Meest recente editie, uit 2022: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2022-19587.html> (publicatie in Staatscourant, inclusief 'Toelichting').

⁷ Tweede Kamer, 32637, nr. 68; <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-32637-68.html>.

⁸ <https://wetten.overheid.nl/BWBR0039429/2023-09-26/#Hoofdstuk4>

⁹ <https://wetten.overheid.nl/BWBR0005537/2024-01-01#Hoofdstuk4>

¹⁰ Tweede Kamer, 32637, nr. 274; <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-32637-274.html>.

¹¹ Tweede Kamer, 32637, nr. 453; <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-32637-453.html>. Inclusief rapportage over de econometrische effectmeting: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/04/29/kamerbrief-resultaten-evaluatieonderzoek-organisaties-voor-toegepast-onderzoek-to2>.

2.1.3 Hoe is de evaluatie georganiseerd?

De evaluatie vindt plaats onder de eindverantwoordelijkheid van een Evaluatiecommissie TO2 op het overkoepelende niveau van de evaluatie van de TO2-instituten en de rijksbijdrage. Hieronder bevinden zich de in totaal vijf subcommissies die de afzonderlijke instellingen evalueren. De Opdrachtnemer bereidt de evaluatie voor, voor de evaluatiecommissie TO2 en de sub-evaluatiecommissies, en verzamelt aanvullende informatie, waaronder door het uitvoeren van een econometrische analyse uit microdata. Tijdens de evaluatie fungeert de opdrachtnemer als secretaris van deze commissies, en voert taken uit op het gebied van organisatie, informatievoorziening en verslaglegging. Deze aanbesteding voor het evaluatieonderzoek heeft betrekking op de werkzaamheden die de Opdrachtnemer heeft te verrichten voor zowel de evaluatie van de afzonderlijke TO2 instellingen als die voor de TO2-instellingen als geheel. Onder Opdrachtnemer wordt hier ook verstaan een mogelijk consortium van bureaus dat in samenwerking de te verrichten werkzaamheden uitvoert.

2.1.4 Wat wordt gedaan met de resultaten van de evaluatie?

Input voor nieuwe strategische plannen van TO2-instellingen

De evaluatie maakt duidelijk hoe de TO2-instellingen ervoor staan en welke koerswijzigingen nodig zijn. De aanbevelingen uit de evaluatie dienen als input voor de strategische plannen die elke vier jaar door de TO2-instellingen worden opgesteld. De ministeries van EZK (TNO, NLR, Deltares en MARIN) en LNV (WR) keuren deze plannen goed.

De goedgekeurde strategische plannen vormen het referentiekader voor de jaarlijkse toekenning van middelen aan de TO2-instellingen door de Rijksoverheid ('rijksbijdrage'). De ministeries van EZK en LNV toetsen hiertoe of de voorgenomen activiteiten, beschreven in de jaarlijkse subsidie-aanvragen, voldoende aansluiten bij de doelstellingen zoals geformuleerd in de (eerder goedgekeurde) strategische plannen. In Box 1 hieronder wordt uitgelegd wat de relatie is tussen de TO2-evaluatie zoals beschreven in dit document en de (nog op te stellen) strategische plannen van de TO2-instellingen voor de jaren 2026-2029.

Box 1

TO2-evaluatie in relatie tot strategische plannen 2026-2029

De looptijd van de huidige strategische plannen van de TO2-instellingen is 2022-2025. De evaluatie moet in maart 2025 zijn afgerond, met de oplevering van vijf deelrapporten en een overkoepelend synthesesrapport. De TO2-instellingen verwerken de resultaten in de strategische plannen voor de jaren 2026-2029, die op 31 mei 2025 ter goedkeuring bij de Ministeries van EZK (TNO, NLR, Deltares en MARIN) en LNV (WR) moeten worden ingediend.

Doeltreffend- en doelmatigheid inzet rijksbijdrage

Het Rijk zal de resultaten van de evaluatie op de punten doeltreffendheid en doelmatigheid van het beleid meewegen in budgettaire beslissingen aangaande de rijksbijdrage aan de TO2-instellingen en zal aanbevelingen voor een doelmatiger inzet van de middelen gebruiken om het beleid (waar nodig) te verbeteren, opdat de realisatie van de maatschappelijke en economische doelen waarvoor de TO2-instellingen subsidie krijgen, optimaal vorm krijgt.

2.2 Doel en legitimering overheidsrol

2.2.1 Doelstelling "TO2-subsidie"

Innovatie is een motor voor nieuwe economische en maatschappelijke ontwikkelingen en daarmee voor de continuering en verdere uitbouw van welvaart en welzijn van de Nederlandse samenleving. De instituten voor toegepast onderzoek, samenwerkend in de TO2-federatie, leveren hier een bijdrage aan door het continue ontwikkelen van nieuwe en praktisch toepasbare kennis, geïnspireerd door ervaringen uit de praktijk en gevoed door fundamenteel onderzoek. De kennis wordt in belangrijke mate in nauwe samenwerking met de belanghebbende publieke en private partijen ontwikkeld. De TO2-instituten vormen daarmee een essentieel onderdeel van de Nederlandse kennisinfrastructuur.

Om de taken, zoals genoemd in paragraaf 2.1.1, te kunnen vervullen is het van belang dat de instituten over een stevige kennisbasis beschikken, waarmee zij de vragen van nu kunnen beantwoorden en ook kunnen anticiperen op vragen in de toekomst. Het uiteindelijke doel van de TO2-instellingen is dat zij gezamenlijk bijdragen aan een welvarende, gezonde, duurzame, schone en veilige toekomst voor Nederland.

2.2.2 Toelichting overheidsrollen

De overheid kent een aantal rollen ten aanzien van de TO2-instituten, namelijk die van stelselverantwoordelijke, die van financier en die van afnemer of behoeftesteller van kennis. Bij verschillende typen onderzoek past een verschillende overheidsrol.

- **Systeemverantwoordelijkheid:** De Minister van EZK is systeemverantwoordelijke voor de instituten voor toegepast onderzoek. Deze systeemverantwoordelijkheid betekent dat de minister instituut-overstijgend verantwoordelijk is voor het kader waarbinnen de instituten opereren en daarnaast verantwoordelijk is voor het in stand houden van een adequate kennisinfrastructuur voor toegepast onderzoek. Als systeemverantwoordelijke stuurt EZK vooral op randvoorwaarden en op de effectiviteit en efficiency van het systeem als geheel.
- **Financier:** De overheid speelt ook een belangrijke rol als financier van het onderzoek. De rijksbijdrage voor de kennisontwikkeling bedraagt ongeveer 40% van de omzet bij de TO2-instellingen in totaliteit¹². Daarnaast zijn andere overheids subsidies, onder meer uit Europese programma's, en Contractonderzoek voor de overheid en marktpartijen belangrijke financieringsbronnen.

De aandelen van de verschillende financieringsbronnen verschillen sterk tussen de afzonderlijke TO2-instellingen. In 2019¹³ was de rijksbijdrage veruit de grootste bron van overheidsfinanciering voor TNO en WR. Bij de overige drie TO2-instellingen was het aandeel van de rijksbijdrage aanzienlijk lager. Bij Deltares en het NLR was publiek Contractonderzoek de belangrijkste bron van overheidsfinanciering, terwijl bij MARIN privaat Contractonderzoek de grootste financieringsbron vormde. De rijksbijdrage aan TNO, NLR, Deltares en MARIN staat voor het grootste deel op de begroting van EZK, die van WR op de begroting van LNV. De rijksbijdrage wordt voor een deel ingezet voor publiek-private samenwerking binnen het missiegedreven innovatiebeleid en ook voor een deel voor specifieke programma's die worden uitgevoerd voor departementen, ter ondersteuning van beleidsontwikkeling op het terrein van maatschappelijke thema's en overige terreinen. Voorts geldt de rijksbijdrage als financieringsbron voor de uitvoering van wettelijke taken door de TO2-instellingen en voor de ontwikkeling van kennis gericht op het in stand houden van een sterke kennisbasis voor onderzoek op langere termijn¹⁴. Meerdere departementen besteden daarnaast ook Contractonderzoek uit bij TO2-instituten.

- **Afnemer of behoeftesteller:** De overheid heeft deels eigen taken te verrichten waarvoor een kennisbehoefte is. De overheid stuurt de instituten op die vlakken direct inhoudelijk aan (taaksturing). Dit gebeurt door verschillende ministeries met taakverantwoordelijkheden zoals de ministeries van Defensie, LNV en EZK. De overheid is ook inhoudelijk betrokken bij de activiteiten die de TO2-instellingen verrichten met de basisfinanciering binnen de rijksbijdrage. Dit verloopt via goedkeuringen van de strategische plannen die de TO2-instellingen eens per vier jaar opstellen en via de inzet van onderzoek van de TO2-instellingen gefinancierd vanuit de rijksbijdrage binnen het missiegedreven innovatiebeleid, gericht op maatschappelijke thema's en sleuteltechnologieën.

2.2.3 Legitimering van overheidsfinanciering via de rijksbijdrage

Zoals hierboven geschetst, wordt het toegepaste onderzoek bij de TO2-instituten deels gefinancierd door de overheid. Voor een deel betreft het opdrachten van de overheid. In dat geval gaat het om de vervulling van onderzoeksbehoeften van de overheid voor maatschappelijke doeleinden. Publieke financiering daarvan is te rechtvaardigen op grond van het collectiefgoedkarakter van de maatschappelijke doelen die daarmee worden gediend. Bij de overige overheidsfinanciering gaat het om overheidssubsidies voor onderzoek dat van belang is voor de kennisbasis van bedrijven en maatschappelijke partners. Wat betreft de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid richt de aankomende evaluatie zich specifiek op de rijksbijdrage aan de TO2-instellingen. In die context wordt hier beschreven hoe de overheidsfinanciering die de TO2-instellingen als rijksbijdrage ontvangen, te legitimeren is:

1. Ten eerste geldt dat R&D gepaard gaat met externe effecten via verspreiding van kennis. Voor R&D die door bedrijven wordt verricht, geldt dat verspreiding van kennis naar andere bedrijven ertoe leidt dat de bedrijven die de kennis ontwikkelen zich niet de volledige

¹² Rathenau Instituut (2024), Financiering publieke kennisorganisaties; <https://www.rathenau.nl/nl/wetenschap-cijfers/geld/inkomsten-en-uitgaven-van-kennisinstituten/financiering-publieke>.

¹³ Integraal beeld voor de vijf TO2-instellingen naast elkaar: Dialogic. Technopolis en SEO Economisch Onderzoek (2021), Evaluatieonderzoek organisaties voor toegepast onderzoek (TO2). Excellent toegepast onderzoek voor maatschappelijke missies, blz. 19-20; <https://open.overheid.nl/documenten/ronl-fcfb8752-43ae-4085-bd00-b724385a0aa1/pdf>.

¹⁴ De opbouw van de Rijksbijdrage langs de hier geschetste lijnen is schematisch weergegeven op pagina 16 van het document 'Spelregels voor publiek-private samenwerking bij programmering en uitvoering van fundamenteel en toegepast onderzoek' van de Regiegroep Spelregels (2021): <https://www.topsectoren.nl/actueel/nieuws/2022/feb/240222/actualisering-pps-spelregels>. Het schema is voorzien van bedragen volgens de stand van de Rijksbegroting 2020.

baten van die kennisontwikkeling kunnen toe-eigenen. Dat rechtvaardigt financiële ondersteuning van R&D bij bedrijven door de overheid. In het geval van onderzoek dat TO2-instellingen met de rijksbijdrage uitvoeren, geldt dat primair beoogd wordt dat de ontwikkelde kennis breed benut kan worden door bedrijven, ter versterking van hun innovatievermogen. Het betreft pre-competitief toegepast onderzoek dat door de brede benuttingsmogelijkheden door bedrijven een collectiefgoedkarakter draagt.

Kennisinstellingen zijn aangewezen organisaties om zulk onderzoek uit te voeren.

2. Ten tweede geldt dat het onderzoek dat met de rijksbijdrage gefinancierd wordt, zich niet alleen richt op kennisontwikkeling dat het verdienvermogen van bedrijven versterkt, maar ook op het adresseren van maatschappelijke opgaven, bijvoorbeeld op de terreinen gezondheid, milieu en energietransitie. Daarmee is sprake van externe effecten in de vorm van niet-materiële maatschappelijke baten.
3. Ten derde speelt een rol dat een bepaalde schaal nodig is om pre-competitief toegepast onderzoek effectief uit te kunnen voeren. Met name voor kleinere bedrijven is het vaak lastig om voldoende schaal te bereiken voor dit type onderzoek. Er is sprake van ondeelbaarheden in het proces van kennisontwikkeling die tot aanzienlijke vaste kosten kunnen leiden¹⁵. Dit geldt ook voor grootschalige onderzoeksfaciliteiten. Het schaalaspect rechtvaardigt ook om dit onderzoek door een beperkt aantal kennisinstellingen uit te laten voeren. De rijksbijdrage aan de TO2-instellingen zorgt voor schaal- en ook synergievoordelen bij de uitvoering van het toegepaste onderzoek, die niet ontstaan als het onderzoek wordt verspreid over veel verschillende organisaties. Samenhangend met het hier besproken schaalaspect is verder relevant dat er ook duplicatie van kennisontwikkeling wordt vermeden. Daar pre-competitief onderzoek voor veel bedrijven relevant is, wordt met de uitvoering van pre-competitief onderzoek door TO2-instellingen voorkomen dat veel individuele bedrijven afzonderlijk gelijksoortig pre-competitief onderzoek uit zouden gaan voeren. In dat geval zou op het niveau van de totale economie geen sprake zijn van een kostenefficiënte productie van kennis.
4. Ten vierde zijn de TO2-instellingen ook een belangrijke speler in kennis- en innovatienetwerken. De interactie in deze netwerken komt niet vanzelf tot stand, omdat partijen verschillende belangen hebben ('interactiefalen'). De TO2-instellingen beschikken over een uitgebreid nationaal en internationaal netwerk van bedrijven, overheden en kennisinstellingen. Ze werken daarbij met een meerjaren-strategie, die aansluit op Europese roadmaps. Deze meerjaren-strategie reikt vaak verder dan de termijn waarop hun partners opereren. Dit betekent dat ze van grote waarde zijn bij het opstellen van (cross-) sectorale en maatschappelijke innovatiestrategieën. Bij het opstellen van de Kennis- en Innovatieagenda's van de topsectoren en het daaraan gerelateerde Kennis- en Innovatieconvenant spelen de instituten daarom ook een belangrijke rol. Vanuit de rijksbijdrage zetten de TO2-instellingen middelen in die een aanzienlijk deel van de bijdragen van kennisinstellingen uitmaken binnen het Kennis- en Innovatieconvenant¹⁶. De middelen die de TO2-instellingen hiervoor inzetten zijn mede gericht op de transities waar Nederland voor staat. Daarmee wordt via de rijksbijdrage aan de TO2-instellingen ook bijgedragen aan het adresseren van zogenoemd 'transitiefalen' of 'transformatiefalen', wat ook een legitimatiegrond is voor overheidsbeleid ter bevordering van innovatie, in het verlengde van 'marktfalen' en 'systeemfalen'¹⁷.
5. Tot slot is de onafhankelijke status (onafhankelijk van commerciële belangen, maar ook vrij van politieke beïnvloeding) van de instituten van groot belang. Dat geldt zeker voor het doen van maatschappelijk relevant onderzoek, waar resultaten van onderzoek niet ter discussie mogen staan en de beschikbaarheid en directe toegang tot de kennis zowel voor overheden als de maatschappij moet zijn gegarandeerd. Omdat de instituten het publieke belang dienen, opereren zij zonder winstoogmerk.

¹⁵ Ontleend aan: J.W.A. van Dijk en N. van Hulst (1988), Grondslagen van het technologiebeleid, Economisch Statistische Berichten, 73(3674), blz. 868-873 en 878.

¹⁶ Het Kennis- en Innovatieconvenant dat nu van toepassing is, is het convenant voor de periode 2024-2027: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/blg-1122034>.

¹⁷ Zie in dit verband bijvoorbeeld K. Frenken M. Hekkert (2017), Innovatiebeleid in tijden van maatschappelijke uitdagingen, Me Judice; <https://www.mejudice.nl/artikelen/detail/innovatiebeleid-in-tijden-van-maatschappelijke-uitdagingen>.

2.3 Doelgroep en werking

2.3.1 Directe doelgroep van de rijksbijdrage

De directe doelgroep van de rijksbijdrage zijn de vijf TO2-instellingen. De rijksbijdrage wordt via de Subsidieregeling instituten voor toegepast onderzoek en de TNO-wet in combinatie met het TNO-besluit 1986 ter beschikking gesteld aan de TO2-instellingen.

2.3.2 Indirecte doelgroep van de rijksbijdrage en directe doelgroep van de TO2-instellingen

De indirecte doelgroep van de rijksbijdrage, en directe doelgroep van de TO2-instellingen, zijn bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden.

Met behulp van de rijksbijdrage kunnen TO2-instellingen:

- deelnemen in nationale en internationale onderzoeksprojecten met andere (publieke en/of private) partners waarbij de kennis die wordt vergaard, ontwikkeld, toegepast en verspreid, de innovatiekracht van bedrijven versterkt;
- deelnemen in nationale en internationale onderzoeksprojecten met andere (publieke en/of private) partners waarbij de kennis die wordt vergaard, ontwikkeld, toegepast en verspreid, bijdraagt aan oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen;
- zelfstandig of in samenwerking met andere organisaties onderzoek uitvoeren voor specifieke programma's van departementen op het terrein van maatschappelijke thema's en overige terreinen;
- de wettelijk verplichte taken voor de overheid uitvoeren;
- hun kennisbasis voor de langere termijn versterken, ten behoeve van de drie hoofdtaken van de TO2-instellingen;
- infrastructuur opbouwen en onderhouden ten behoeve van zelf te verrichten onderzoek en voor eventuele beschikbaarstelling aan andere partijen.

2.3.3 Indirecte doelgroepen van opgedane kennis met de rijksbijdrage

De kennis die wordt opgedaan met inzet van de rijksbijdrage is niet alleen van nut voor hun partners, maar uiteindelijk profiteert de maatschappij daar ook van. Bijvoorbeeld van hun bijdrage aan oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen, of versterking van de innovatiekracht door kennisoverdracht (zoals spin-offs, intellectueel eigendom).

Andere indirecte doelgroepen van de rijksbijdrage, en directe doelgroepen van de TO2-instellingen, zijn bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden waar de TO2-instellingen Contractonderzoek voor uitvoeren. De kennis en infrastructuur die met de rijksbijdrage zijn opgebouwd, worden in deze projecten immers ook ingebracht.

2.3.4 Proces van subsidieaanvraag, -verstrekking en -vaststelling

Er zijn in totaal vijf TO2-instellingen die een rijksbijdrage ontvangen. Zij vragen ieder jaar opnieuw subsidie aan. Het proces van toekennen van de rijksbijdrage verloopt volgens de volgende stappen:

- EZK publiceert op basis van de 'Subsidieregeling instituten voor toegepast onderzoek' voor 1 augustus de beschikbare budgetten voor de instituten die onder de regeling vallen. TNO ontvangt voor 1 augustus een zgn. julibrief met de beschikbare budgetten.
- EZK verzoekt de TO2-instellingen om hun jaarlijkse subsidieaanvraag voor een bepaalde datum (1 november) in te dienen.
- De TO2-instellingen publiceren hun onderzoeksvoorstellen met betrekking tot de topsectoren en de Kennis- en Innovatieagenda's voor het komende jaar (per 1 oktober) online, waarop door het bedrijfsleven kan worden gereageerd (afspraak uit topsectorenbeleid).
- Op basis van onder andere overleg in de taakgroepen maken de TO2-instellingen hun plannen definitief. Dit dient als de basis voor de jaarlijkse aanvraag van rijksmiddelen.
- EZK (TNO, NLR, Deltares en MARIN) en LNV (WR) toetsen of de ingediende voorstellen voldoende bijdragen aan de strategische doelstellingen zoals geformuleerd in de eerder goedgekeurde strategische plannen.
- Op basis hiervan stellen EZK en LNV de subsidiebeschikking op. Deze worden medio december verstuurd naar de instellingen (de TNO-beschikking wordt vastgesteld in de Ministerraad). Vervolgens worden in het onderzoeksjaar voorschotten per kwartaal aan de instellingen verstrekt.

- Parallel hieraan wordt de subsidie over het voorgaande jaar formeel vastgesteld. Dit gebeurt op basis van een activiteitenverslag, waaruit moet blijken dat de verleende subsidie aantoonbaar is ingezet voor de beoogde strategische doelstellingen, aangevuld met een controleverklaring van een onafhankelijke accountant.

2.3.5 Veranderingen overheidsfinanciering t.o.v. onderzoeksperiode van de vorige evaluatie

Naar aanleiding van de aanbevelingen van de evaluatie uit 2021, betrekking hebbend op de periode 2016-2019, zijn er vanuit de overheid de volgende grote aanpassingen geweest:

- Met de 'Beleidsbrief hoger onderwijs en wetenschap' van 17 juni 2022 heeft het kabinet € 500 miljoen beschikbaar gesteld voor Faciliteiten Toegepast Onderzoek (FTO) bij TO2-instituten en Rijkskennisinstellingen (RKI's);
- Ook zijn er met deze brief middelen beschikbaar gekomen voor de ondersteuning in participatie in Europese onderzoeksprogramma's via een laagdrempelig matchingsfonds voor kennisinstellingen waaronder TO2-instellingen;
- De eerste middelen hiervan zijn eind 2023 toegekend, waardoor deze geen onderdeel zijn van deze evaluatie;
- Vanaf 2022 kan ook de Minister van I&W financiering verstrekken aan TO2-instellingen via de 'Subsidieregeling instituten voor toegepast onderzoek', naast eerder al EZK, LNV en VWS. Deze aanpassing was vooral gericht op het verbeteren van de opdrachtrol voor Deltares;
- De 'Subsidieregeling instituten voor toegepast onderzoek' maakt het inmiddels ook mogelijk om meerjarig te programmeren;
- Twee reguliere onderzoeksinstituten, Holst Centre en Wetsus, hebben in 2022 via de 'Subsidieregeling strategisch belangrijke onderzoeksprogramma's' (SBO) subsidie van EZK ontvangen. Dit raakt niet de TO2-instellingen, maar komt wel voort uit de aanbevelingen.

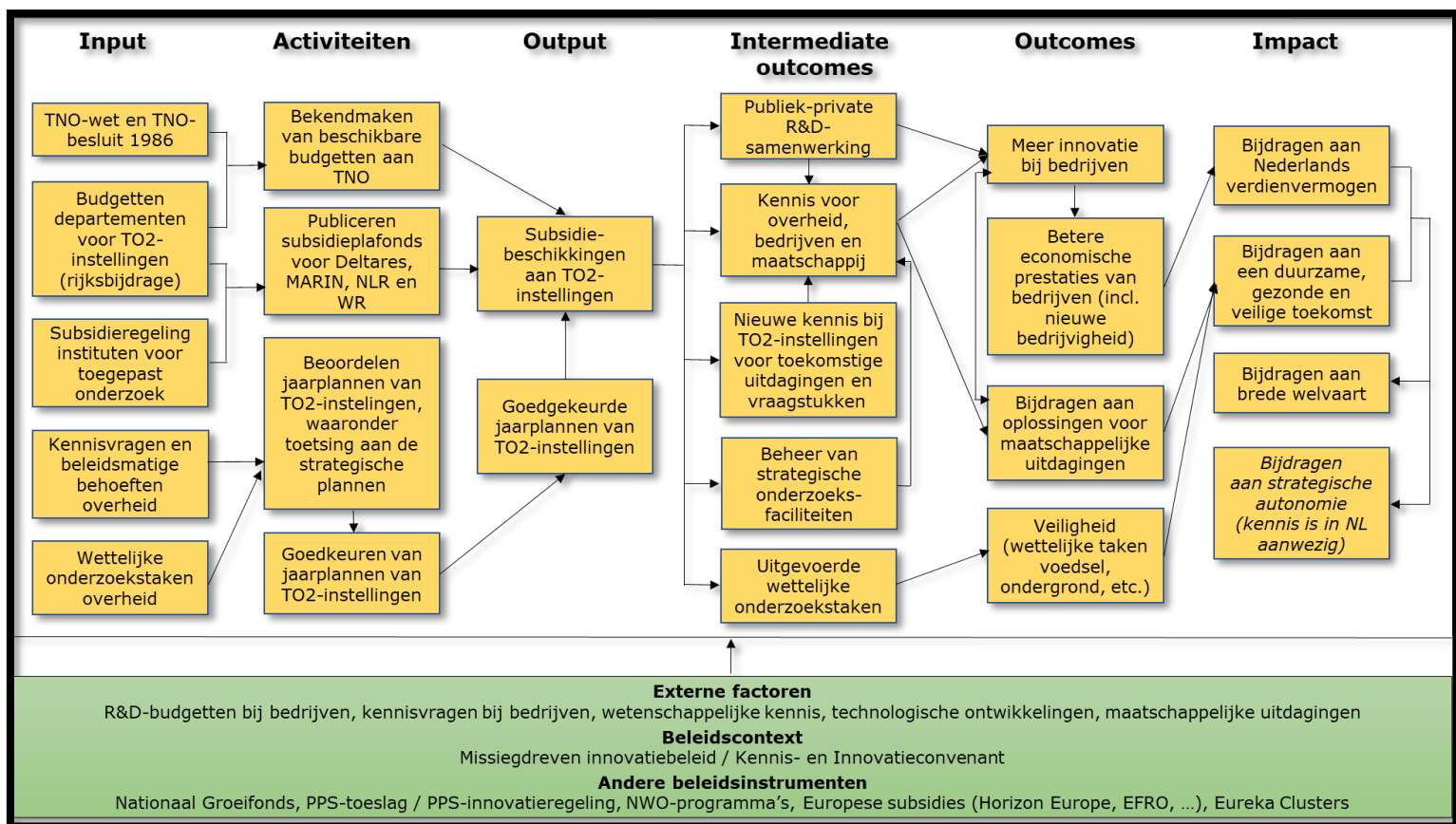
Enkele andere grote ontwikkelingen vanuit de overheid vanaf 2020, die effect hebben op de TO2-instellingen en van invloed zijn op de evaluatie 2020-2023, zijn de start van het Nationaal Groeifonds (NGF) en het KIC 2020-2023:

- TO2-instituten zijn betrokken bij veel toegekende projecten van het NGF. Hierdoor is de hoeveelheid (thematische) projectfinanciering bij de TO2-instituten aanzienlijk toegenomen, en is hun inzet op specifieke thema's vergroot.
- Het KIC 2020-2023 volgt op de kennis- en innovatiecontracten voor de periodes 2016-2017 en 2018-2019, en is onderdeel van missiegedreven topsectoren- en innovatiebeleid. In het KIC staan de maatschappelijke missies en de kennis- en innovatieagenda's, en de bijdrage van verschillende partijen daaraan. De TO2-instituten zijn een belangrijke partner in de uitvoering van het KIC.

2.3.6 Beleidstheorie

Figuur 1 illustreert de beleidstheorie voor het verstrekken van overheidsmiddelen aan de TO2-instellingen in de vorm van een rijksbijdrage. Deze beschrijft vanuit het perspectief van het Rijk hoe de inzet van overheidsmiddelen wordt beoogd bij te dragen aan het realiseren van doelen. De beleidstheorie is weergegeven aan de hand van een doelenboom. Het schema geeft in de eerste drie kolommen weer hoe 'input' van het Rijk zich via 'activiteiten' van het Rijk vertaalt in 'output' van het Rijk in de vorm van goedgekeurde jaarplannen van TO2-instellingen en vervolgens subsidiebeschikkingen voor de verstrekking van financiële middelen aan de TO2-instellingen. De laatste drie kolommen brengen in beeld welke effecten worden beoogd van die financiële middelen, lopend van 'intermediate outcomes' naar 'outcomes' en uiteindelijke 'impact'. De drie hoofdtaken van de TO2-instellingen, genoemd in paragraaf 2.1.1 en ontleend aan de 'Visie op het toegepaste onderzoek', hebben als uitgangspunt gefungeerd bij het benoemen van de beoogde effecten in het hier gepresenteerde schema. Het schema is specifiek opgesteld ten behoeve van het onderzoek naar de doeltreffendheid en doelmatigheid van de rijksbijdrage aan de TO2-instellingen binnen de aankomende evaluatie van de TO2-instellingen.

Figuur 1: Beleidstheorie voor de rijksbijdrage aan de TO2-instellingen

2.4 Onderzoeksmethoden

De in 2024-2025 uit te voeren evaluatie van de TO2-instellingen is opgebouwd langs de volgende drie lijnen:

1. Vierjaarlijkse evaluatie van de TO2-instellingen op basis van het Evaluatie- en Monitoringskader Toegepast Onderzoek (EMTO)

De eerste lijn betreft de reguliere vierjaarlijkse evaluatie van de TO2-instellingen, waaruit moet blijken hoe de instituten over de volledige breedte van hun activiteiten, dus ongeacht de bron van financiering (publiek, privaatsubsidies van derden, etc.), hebben gepresteerd. Dit deel van de evaluatie wordt uitgevoerd in overeenstemming met de richtlijnen van het EMTO-protocol (bijlage 6).

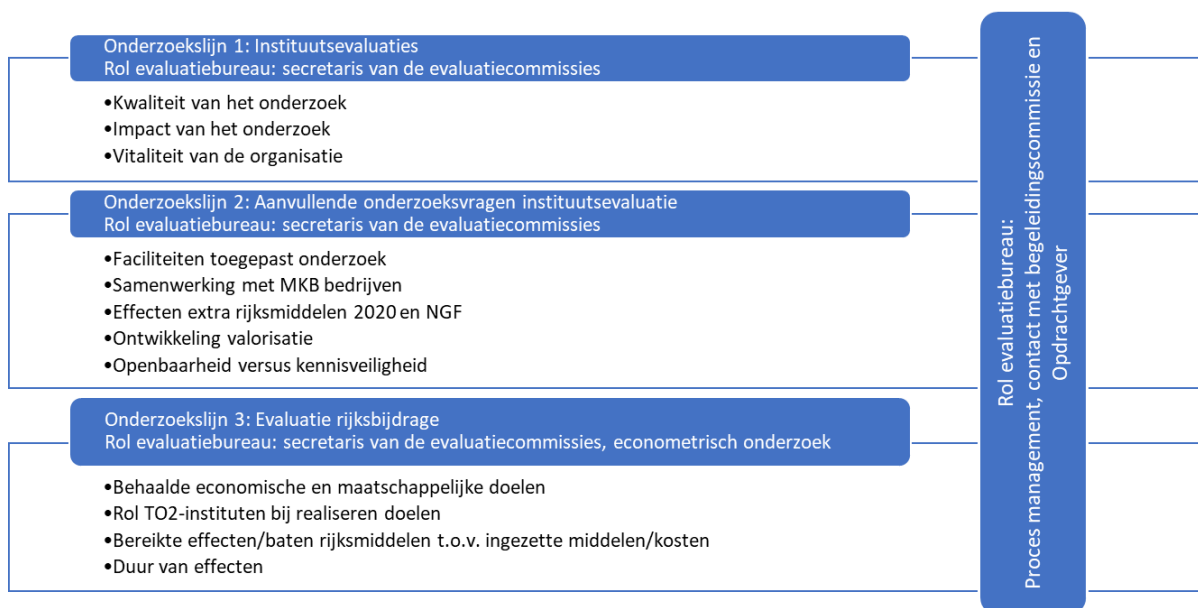
2. Aanvullende onderzoeksvragen instituutsevaluatie

De Opdrachtnemer wordt verzocht aan te geven hoe het tot beantwoording van deze vragen (paragraaf 2.6.2) wil komen, waarvoor in elk geval gebruik kan worden gemaakt van de resultaten van onderzoekslijn 1.

3. Evaluatie van de rijksbijdrage volgens de 'Regeling periodiek evaluatieonderzoek'

De derde lijn betreft de evaluatie van de aan de TO2-instellingen ter beschikking gestelde rijksbijdrage, waarbij de 'Regeling periodiek evaluatieonderzoek' van de Minister van Financiën leidend is. Het in paragraaf 2.3.6 getoonde beleidstheorieschema geeft concreet beoogde effecten weer die als uitgangspunt kunnen worden genomen waar het gaat om concrete doelen die aan de hoofdtaken te verbinden zijn. Economische en maatschappelijke doelen staan daarbij centraal.

In onderstaand figuur zijn de onderzoeksvragen en de rol van het evaluatiebureau schematisch weergegeven.

Resultaten die verkregen worden bij de evaluatie van de TO2-instellingen volgens het EMTO-protocol zijn hierbij in belangrijke mate te benutten, met dien verstande dat een vertaling nodig is naar resultaten die bereikt zijn via de inzet van de rijksbijdrage. Tevens zullen met behulp van microdata meer kwantitatieve effectmetingen gedaan worden waar het gaat om effecten op economische prestaties van bedrijven. Daarmee wordt invulling gegeven aan de zogeheten 'Theeuwes-aanpak', die bij evaluaties in opdracht van het Ministerie van EZK wordt nagestreefd. De 'Theeuwes-aanpak' houdt in dat daar waar mogelijk econometrische schattingen met gebruikmaking van controlegroepen worden toegepast, conform de lijnen die hiervoor zijn geschetst in het rapport 'Durf te meten' van de Expertwerkgroep Effectmeting (Commissie Theeuwes) uit 2012¹⁸, en het rapport "Durf te leren, dat door met meten" (Commissie Ter Weel)¹⁹.

Box 2

Doorlopen van beslisshulp uit het rapport 'Durf te leren, ga door met meten' van de Commissie Ter Weel

1. Het gaat om meerdere instrumenten: de 'Subsidieregeling instituten voor toegepast onderzoek' en de TNO-wet in combinatie met het TNO-besluit 1986.
2. De instrumenten zijn synergetisch: ze hebben dezelfde doelstellingen.
3. Economische effect bij bedrijven in Nederland is een meetbaar beleidsdoel (einddoel).
4. De werkingsmechanismen zijn bekend.
5. Er is primaire data beschikbaar over bedrijven waar de TO2-instellingen onderzoek voor en mee doen.
6. CBS-data sets bieden een controlegroep, zoals de dataset van bedrijven die gebruik maken van de WBSO.
7. Er kan een effectmeting uitgevoerd worden via de Theeuwes-aanpak.

De verschillende onderzoekslijnen worden hieronder nader toegelicht. In de praktijk zullen deze niet altijd even goed van elkaar te onderscheiden zijn. Dit is geen probleem, want het onderzoek uitgevoerd aan de hand van het EMTO-protocol levert tevens inzichten op over de inzet van de rijksbijdrage, en bepaalde informatie kan mogelijk ook worden gebruikt om (een deel van) de aanvullende vragen te beantwoorden. De verschillende lijnen moeten wel als zodanig te herkennen zijn in de op te leveren eindrapportages (zie ook Hoofdstuk 3 van dit Aanbestedingsdocument).

¹⁸ Zie voor het rapport 'Durf te meten': <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-32637-44.html>. Zie voor de reactie van de toenmalige Minister van Economische Zaken hierop: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-32637-45.html>.

¹⁹ Zie voor het rapport 'Durf te leren, ga door met meten': [Rapport expertcommissie evaluatiemethoden systeem- en transitiebeleid | Rapport | Bedrijvenbeleid in beeld](#)

Ad 1. Methode: vierjaarlijkse evaluatie van de TO2-instellingen o.b.v. het EMTO-protocol

Het Ministerie van EZK, als systeemverantwoordelijke voor de TO2-instellingen, heeft voor de eerste TO2-evaluatie de opdracht aan het Rathenau Instituut gegeven om een protocol voor de vierjaarlijkse evaluatie op te stellen. Dit resulteerde in het Evaluatie- en Monitoringskader Toegepast Onderzoek (EMTO-protocol). Voor elke evaluatie is deze geactualiseerd. Het EMTO-protocol geeft een beschrijving van de aanpak voor de jaarlijkse monitoring en vierjaarlijkse evaluatie van de kwaliteit, impact en vitaliteit van de Toegepaste Onderzoeksorganisaties (TO2-organisaties) in Nederland. Daarnaast geeft het protocol een beschrijving van de aanpak voor de synthese van deze instellingsevaluaties. Het protocol geeft niet alleen aanwijzingen voor wat gemonitord en geëvalueerd moet worden, maar ook voor hoe, door wie en wanneer dit gedaan dient te worden. Het EMTO-protocol is als bijlage bij dit document opgenomen (bijlage 6).

Hoofdpijnen aanpak TO2-evaluatie volgens het EMTO-protocol, waarbij de opdrachtnemer een coördinerende en ondersteunende rol heeft voor alle evaluatiecommissies

1. TO2-instellingen stellen aan de hand van het EMTO-protocol zelfevaluatie rapporten op en verzamelen basisgegevens die in het EMTO-protocol gevraagd worden. De TO2-instellingen zijn hier zelf verantwoordelijk voor.
2. Voor elk TO2-instituut stelt de overheid een aparte evaluatiecommissie in. De voorzitters van deze commissies maken tevens deel uit van de 'overkoepelende' Evaluatiecommissie TO2, die de gezamenlijke aanpak bewaakt, de eindoordelen per instelling vaststelt en eindauteur is van het overkoepelende syntheserapport. Vanuit de overheid wordt de evaluatie begeleid door een begeleidingscommissie.
3. Elke sub-evaluatiecommissie brengt een site-visit aan de TO2-instelling waarover zij een oordeel dient te vormen.
4. Het oordeel per instelling is gebaseerd op vier informatiebronnen: zelfevaluatie rapport, basisgegevens, site-visit en aanvullend evaluatieonderzoek door een onderzoeksbureau. De sub-evaluatiecommissies leggen hun bevindingen en conclusies vast in een evaluatie rapport, waarbij de Opdrachtnemer fungeert als secretaris. Voor de twee grote TO2-instellingen TNO en WR zijn ook evaluaties beschikbaar van hun onderdelen die de afgelopen periode apart geëvalueerd zijn.
5. De overkoepelende Evaluatiecommissie TO2 stelt de oordelen vast en stelt mede op basis hiervan een syntheserapport op over het gehele portfolio van de TO2-instellingen.
6. Na acceptatie sturen de bewindspersoon van EZK (TNO, NLR, Deltares en MARIN) en de bewindspersoon van LNV (WR) de evaluatie rapporten naar de Tweede Kamer.

Ad 2. Methode: Aanvullende onderzoeksvragen instituutsevaluatie

In overleg met betrokken departementen en de TO2-instellingen is een aantal aanvullende evaluatievragen geformuleerd rondom de instituten. Het onderzoeksbureau wordt verzocht aan te geven hoe het tot beantwoording van deze vragen wil komen, waarvoor in elk geval gebruik kan worden gemaakt van de resultaten van onderzoekslijn 1.

Ad 3. Methode: evaluatie van de rijksbijdrage

Het onderzoek naar de doeltreffendheid en doelmatigheid van de rijksbijdrage, op basis waarvan tot beantwoording van de evaluatievragen hieromtrent gekomen dient te worden, bestaat uit de volgende twee onderdelen:

- 1) kwalitatieve analyse, onder andere gebruik makend van informatie en bevindingen verkregen met het EMTO-protocol;
- 2) econometrische effectmeting op basis van door TO2-instellingen ter beschikking gestelde microdata en daarmee te combineren met microdata van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

Deze onderdelen worden hieronder nader toegelicht.

1a. Kwalitatieve analyse (i): onderdeel doeltreffendheid

Het EMTO-protocol biedt aanknopingspunten voor het onderzoek naar de doeltreffendheid van de rijksbijdrage. Het protocol bevat daarbij met name vragen bij het criterium 'Impact' gerelateerd aan *doeltreffendheid*, die door de TO2-instellingen zullen worden beantwoord als onderdeel van de door hen op te leveren zelfevaluaties (en bijbehorende basisinformatie).

Een andere bron van informatie wordt gevormd door representatieve casestudies die illustreren welke bijdragen TO2-instellingen leveren aan het oplossen van maatschappelijke en economische vraagstukken. Voorbeelden hiervan zijn beschikbaar in de zelfevaluaties en de jaarlijkse TO2 Impactrapportages.

1b. Kwalitatieve analyse (ii): onderdeel doelmatigheid

Het EMTO-protocol bevat verschillende vragen, gekoppeld aan het criterium 'vitaliteit', die doelmatigheid adresseren.

Het doelmatigheidsonderzoek moet in kaart brengen in welke mate redenen voor publieke financiering van R&D bij de diverse TO2-instellingen spelen. Daarbij dient per legitimeringsgrond nagegaan te worden welke (positieve en negatieve) effecten de TO2-instelling op de (publieke en private) markt heeft, bijvoorbeeld op de markt voor Contractonderzoek. Hierbij dient 'markt' dusdanig gedefinieerd te worden dat deze strookt met de praktijk van de betreffende TO2-instelling. Dit dient met zoveel mogelijk empirische informatie te worden onderbouwd (facts & figures), onder meer gebruik makend van de door de TO2-instellingen op te leveren zelfevaluaties (en basisgegevens), en de gesprekken met stakeholders als onderdeel van de EMTO-cyclus (bijv. site visits).

Overige methoden om de onderzoeksvragen over doelmatigheid te beantwoorden kunnen worden vormgegeven door het evaluatiebureau in de inschrijving.

2. Econometrische effectmeting op basis van microdata

Een belangrijke taak van de TO2-instellingen is het versterken van de innovatie- en concurrentiekracht van het Nederlandse bedrijfsleven. Om uitspraken te kunnen doen over de doeltreffendheid en doelmatigheid van het deel van de rijksbijdrage dat hieraan wordt besteed, maakt een econometrisch onderzoek op basis van microdata onderdeel uit van deze evaluatie, op niveau van de gezamenlijke TO2-instellingen. Dit kan kwantitatieve inzichten opleveren over de toegevoegde waarde van relaties van bedrijven met TO2-instellingen voor de economische prestaties van bedrijven (zoals omzet, productiviteit, werkgelegenheid), alsmede over de effecten die van die relaties uitgaan op de R&D-uitgaven van bedrijven als indicator voor innovatieactiviteit. Hierbij kunnen vergelijkingen gedaan worden met controlegroepen van bedrijven die geen relatie onderhouden met TO2-instellingen. De effectmeting is op het niveau van de TO2-instellingen gezamenlijk, zodat voldoende datamassa bereikt kan worden voor een analyse met goed bruikbare resultaten.

Effecten van onderzoek van TO2-instellingen in Publiek-Private Samenwerkingsverband (PPS) zijn directe effecten van de rijksbijdrage. Effecten van onderzoek door TO2 direct voor bedrijven (Contractonderzoek) zijn indirecte effecten van de rijksbijdrage. Beide typen onderzoek dragen bij aan de impact van instituten, en worden meegenomen in het econometrisch onderzoek. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan de aanbevelingen vanuit de vorige evaluatie. Toen was voor het eerst een effectmeting gedaan met microdata van TO2-instellingen²⁰. Dit betrof microdata over ondernemingen in Nederland die deelnamen in PPS-trajecten van TO2-instellingen. Op basis van deze analyse was een aanbeveling om in de volgende evaluatie ook de ondernemingen mee te nemen die Contractonderzoektrajecten hadden bij de TO2-instellingen²¹. De verwachting is dat daarmee de effectmetingen voor het effect van PPS-trajecten zuiverder plaats kunnen vinden vanwege de samenhang die te verwachten is tussen het deelnemen aan PPS-trajecten met TO2-instellingen en het verstrekken van Contractonderzoek aan deze instellingen door bedrijven. Ook is daarmee inzicht te verkrijgen in verschillen in de economische impact van Contractonderzoek en PPS-trajecten. De methodes die in de vorige evaluatie zijn gebruikt dienen als leidraad gebruikt te worden bij het econometrisch onderzoek. Hierop kan worden voortgebouwd voor het onderzoeken van effecten op economische prestaties van ondernemingen van contract onderzoek bij TO2-instellingen.

²⁰ SEO Economisch Onderzoek (2021), Economische impact van de toegepast onderzoek organisaties op het Nederlandse bedrijfsleven; <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2021/06/02/economische-impact-van-de-toegepast-onderzoek-organisaties-op-het-nederlandse-bedrijfsleven>.

²¹ Dialogic. Technopolis en SEO Economisch Onderzoek (2021), Evaluatieonderzoek organisaties voor toegepast onderzoek (TO2). Excellent toegepast onderzoek voor maatschappelijke missies, bijlage B; <https://open.overheid.nl/documenten/ronl-fcfb8752-43ae-4085-bd00-b724385a0aa1/pdf>.

2.5 Data

Werken met microdata bij het CBS: procedureel

Om onderzoek met microdata bij het CBS uit te kunnen voeren, dient de Inschrijver te beschikken over een machtiging hiertoe van het CBS. Zie voor informatie hierover: <https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/maatwerk-en-microdata/microdata-zelf-onderzoek-doen>. Er kan ook een consortium worden gevormd met een onderzoeksbureau dat toegang heeft tot de microdata bij het CBS.

Alle kosten voor het gebruik van microdata bij het CBS, en eventuele andere kosten die ten behoeve van dit onderzoek gemaakt worden bij het CBS, komen voor rekening van de Opdrachtnemer. In de Inschrijving dienen deze kosten (separaat) vermeld te worden. Zie voor informatie over de kosten: <https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/maatwerk-en-microdata/microdata-zelf-onderzoek-doen/diensten-en-kosten>.

Voor nadere informatie omtrent de beschikbare data bij het CBS, mogelijkheden tot koppeling en de eraan verbonden kosten, kunnen inschrijvende partijen zich wenden tot Microdata Services van het CBS (e-mail: microdata@cbs.nl).

Microdata

In de beveiligde Remote Access (RA) analyse-omgeving van het CBS zal microdata geplaatst worden van ondernemingen waarmee door TO2-instellingen is samengewerkt in PPS-projecten en Contractonderzoek. Deze data worden door de TO2-instellingen rechtstreeks aan het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) geleverd. Het betreft alleen bedrijven (en geen maatschappelijke of kennisorganisaties) die in Nederland gevestigd zijn. Voor het onderzoeksbureau zijn via CBS de volgende gegevens beschikbaar:

- Project ID;
- Type project (PPS of Contractonderzoek);
- Startdatum/startjaar van het project;
- Einddatum/eindjaar van het project ;
- Totaalbedrag van het project;
- Per opdrachtgevende onderneming in elk project²²:
 - gepseudonimiseerd ID;
 - Financiële bijdrage.

Periode

Het betreft ten minste data over alle actieve projecten in de periode 2020-2023, en voor de PPS-data ook de gegevens van de afgelopen evaluatie. Die laatste betreffen gegevens over de volgende periodes:

- TNO: 2008-2019
- NLR: 2012-2019
- Deltares, MARIN en WR: 2016-2019

Indien het voor een TO2-instelling mogelijk is om gegevens van een langere periode beschikbaar te stellen, dan wordt dat gedaan. Op die manier kunnen effecten die een langere aanlooptijd hebben ook gemeten worden.

Aantallen projecten en bedrijven

Er zal zowel data over PPS onderzoek als Contractonderzoek beschikbaar zijn. De gegevens die de TO2-instellingen aan het CBS zullen aanleveren betreffen voornamelijk financiële relaties tussen de TO2-instituten en ondernemingen, waarbij de ondernemingen hun financiële bijdrage hebben overgemaakt naar de TO2-instellingen.

Binnen PPS-projecten kan de financiële bijdrage aan een project ook lopen via de beheerder of coördinator van een project of *in kind* zijn ("niet financiële relaties"). Beoogd is dat data vanuit de TO2-instellingen door RVO/EZK zal worden aangevuld met gegevens over niet financiële relaties van ondernemingen met de TO2-instellingen van PPS onderzoek uit databases zoals die van RVO en EU (Cordis). De data zal enkele duizenden projecten betreffen over de periode 2020-2023.

²² Het kan zijn dat ondernemingen in meerdere projecten zitten, de gegevens worden dan aangeleverd per project.

Verdere microdata beschikbaar bij het CBS

In de CBS omgeving is een groot aantal gegevens beschikbaar over alle in Nederland actieve ondernemingen die gebruikt kan worden in de analyse. Voor de vorige evaluatie is een data-assessment opgesteld (bijlage 7), die kan opnieuw als leidraad dienen. Inschrijvers kunnen zelf een actualisatie maken van de beschikbaarheid van de microdatabestanden uit die assessment op basis van de 'Catalogus microdata' op de CBS-website: <https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/maatwerk-en-microdata/microdata-zelf-onderzoek-doen/catalogus-microdata>.

Er kan ook gebruik gemaakt worden van maatwerkmicrodatabestanden die reeds binnen de RA-omgeving beschikbaar zijn, bijvoorbeeld die over bedrijven en innovatie-instrumenten van EZK. Ook dat zijn restrictiebestanden die na toestemming van EZK beschikbaar zijn. Een overzicht is te vinden op de website van het CBS: <https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/maatwerk-en-microdata/microdata-zelf-onderzoek-doen/maatwerk-microdatabestanden/maatwerk-microdatabestanden-bedrijven>. Hierin zitten ook WBSO-microdata die benut kunnen worden voor variabelen op het terrein van spur- en ontwikkelingswerk, met een veel sterkere dekking van bedrijven (per jaar en ook voor opeenvolgende jaren) dan de R&D-enquêtegegevens van het CBS.

Bronnen

Naast microdata zijn documenten beschikbaar zoals rapportages en kamerbrieven. Een overzicht daarvan is opgenomen als bijlage 8 en 9 van het aanbestedingsdocument.

2.6 Onderzoeksvragen

2.6.1 Onderzoeksvragen Instituutsevaluatie (lijn 1)

Het EMTO-protocol onderscheidt drie evaluatiecriteria aan de hand waarvan de evaluatiecommissie tot een oordeel moet komen over de TO2-instellingen (zie hieronder). Om deze criteria te beoordelen zijn in het EMTO-protocol (bijlage 6) indicatoren benoemd, evenals evaluatievragen om de beoordeling op te baseren. De vragen zijn breed geformuleerd om voldoende ruimte te laten voor een specifieke invulling per TO2-instelling. Er zijn aanzienlijke onderlinge verschillen in missies en doelstellingen, 'business modellen', omvang, klanten en gebruikers. Deze 'eigenheid' moet ook terugkomen in de evaluatie.

1. Kwaliteit van het onderzoek, met als hoofdvraag:
 - a. *"Wat is de kwaliteit van het onderzoek van de TO2-instelling in afgelopen evaluatieperiode?"*
2. Impact van het onderzoek, met als hoofdvraag:
 - a. *"Wat is de impact van het onderzoek van de TO2-instelling in afgelopen periode?"*
3. Vitaliteit van de organisatie, met als belangrijkste hoofdvragen:
 - a. *Wat is de vitaliteit van de TO2-instelling?*
 - b. *Hoe goed is de interne omgeving van de TO2-instelling toegerust en gepositioneerd voor de toekomst in het licht van externe ontwikkelingen in hun deelomgevingen?"*

2.6.2 Aanvullende onderzoeksvragen instituutsevaluatie (lijn 2)

1. Faciliteiten Toegepast Onderzoek (vragen voortvloeiend uit advies commissie Jonkman²³):
 - a. *M.b.t. individuele TO2-instellingen: welke bouwstenen zijn nodig om per TO2-instelling te komen tot een strategische agenda en positionering van de faciliteiten?*
 - b. *M.b.t. nationaal landschap: hoe ziet het totaalbeeld aan faciliteiten eruit, wat is hun relevantie en zijn ze nog voldoende up-to-date? Hoe internationaal onderscheidend zijn de faciliteiten?*
 - c. *Hoe financieren TO2's onderhoud en vervanging van onderzoeksfaciliteiten? (Niet zijnde de extra beschikbaar gekomen middelen voor faciliteiten toegepast onderzoek in coalitieakkoord 2022)*
2. Samenwerking tussen een TO2-instelling en MKB-bedrijven:
 - a. *Hoe dragen TO2-instellingen bij aan R&D bij het MKB?*
 - b. *Welke hobbels worden ervaren bij samenwerkingen op onderzoek en faciliteiten?*
3. Effecten van de extra rijksmiddelen vanaf 2020 en die van het Nationaal Groeifonds vanaf 2021/2022:
 - a. *Is de verhouding kennisbasis en vraaggestuurd onderzoek nog in balans?*

²³ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2024/04/10/eerste-financieringsronde-faciliteiten-voor-toegepast-onderzoek-fto>

- b. *Wat betekent de toename van thematisch projectfinanciering voor de breedte van kennis en onderzoek binnen de instellingen?*
- c. *Hoe zorgen de instellingen voor de capaciteit en het aantrekken van talent dat nodig is voor de toename van activiteiten, en welke uitdagingen ervaren zij daarbij?*
- d. *Hoe is de verhouding van publieke en private financiering veranderd sinds 2020?*
- 4. **Valorisatie:**
 - a. *Welke ontwikkelingen hebben de TO2-instellingen op het gebied van valorisatie gehad, en wat zijn de aanbevelingen voor de toekomst hierover?*
- 5. **Openbaarheid versus kennisveiligheid:**
 - a. *Welke dilemma's worden ervaren bij het openbaar maken van resultaten en data van publiek-gefinancierd onderzoek in relatie tot kennisveiligheid?*

2.6.3 Onderzoeksvragen evaluatie rijksbijdrage (lijn 3)

1. In welke mate zijn - met de inzet van de rijksbijdrage - de beoogde doelen behaald, wat betreft:
 - a. *Economische doelen (meer innovatie bij bedrijven en betere economische prestaties van bedrijven, bijdragen aan Nederlands verdienvermogen)?*
 - b. *Maatschappelijke doelen bijdragen aan een duurzame, gezonde en veilige toekomst, aan brede welvaart en strategische autonomie)?*
2. Op welke wijzen hebben de TO2-instituten een rol gespeeld bij het realiseren van de doelen van de rijksbijdrage?
3. Hoe staan de bereikte effecten/baten van de rijksbijdrage in relatie tot ingezette middelen/kosten?
4. In hoeverre hadden de effecten/baten tegen lagere kosten voor de rijksoverheid bereikt kunnen worden met een andere vormgeving van het beleid?
5. In hoeverre zijn deze effecten blijvend van aard?

Opdrachtnemer moet een uitspraak doen over de positie op de [effectladder](#) van de evaluatie. Deze kent een kwalificatie toe aan de kwaliteit van een evaluatie op basis van de gebruikte onderzoeksmethoden. Daarnaast moet er ook een concrete, duidelijke uitspraak over de doeltreffendheid en doelmatigheid van het instrument of beleid in de evaluatie komen te staan. Als het niet mogelijk is om die uitspraak te doen, moet ook dat worden aangegeven inclusief de reden waarom dat niet mogelijk is.

2.7 Gewenst eindresultaat

De bevindingen worden beschreven in de volgende eindproducten:

- vijf deelrapporten betreffende de evaluatie van de afzonderlijke TO2-instituten. Dit onder regie/eindverantwoordelijkheid van iedere sub-evaluatiecommissie.
- een syntheserapport met algemene conclusies over het gehele portfolio van de TO2-instellingen, onder andere gebaseerd op de vijf deelrapporten. Dit onder regie/eindverantwoordelijkheid van de overkoepelende Evaluatiecommissie TO2.
- een rapport over de econometrische effectmeting, uitgevoerd door en onder verantwoordelijkheid van de Opdrachtnemer, waarvan de resultaten worden benut in het syntheserapport.

Zie ook de eisen met betrekking tot de tussen- en eindresultaten zoals beschreven in paragraaf 3.3. De evaluatiecommissie en het evaluatiebureau kunnen zelf besluiten welke taal gebruikt wordt in stukken die als tussenproducten fungeren of als procesmatige stukken bij de uitvoering van het evaluatieonderzoek.

2.8 Afstemming en begeleiding

Evaluatiecommissie TO2 en subcommissies per TO2-instelling

Ten behoeve van de TO2-evaluatie wordt een commissiestructuur ingericht die uit drie niveaus is opgebouwd met op ieder niveau onafhankelijke leden. Inhoudelijk eindverantwoordelijke is de overkoepelende Evaluatiecommissie TO2 (niveau 1). Hieronder bevinden zich de in totaal vijf subcommissies die de afzonderlijke instellingen beoordelen (niveau 2). De voorzitters van de subcommissies vormen samen met de (overall) voorzitter de Evaluatiecommissie TO2. De Evaluatiecommissie TO2 wordt aangevuld met een methodoloog, waarmee deze commissie in totaal uit zeven leden bestaat.

Evaluatiebureau / onderzoeksbureau (de opdrachtnemer)

De Opdrachtnemer bereidt de evaluatie voor, voor de evaluatiecommissie TO2 en sub-evaluatiecommissies, en verzamelt aanvullende informatie, waaronder door het uitvoeren van een econometrische analyse uit microdata. Tijdens de evaluatie fungeert het bureau als secretaris van deze commissies, en voert taken uit op het gebied van organisatie, informatievoorziening en verslaglegging.

Begeleidingscommissie

De begeleidingscommissie (niveau 3) ziet toe op het evaluatieproces, maar heeft geen invloed op de conclusies van de evaluatie. Deze wordt gevormd door vertegenwoordigers van betrokken departementen, een 'ervaringsdeskundige' met betrekking tot toegepast onderzoek en een methodoloog (niet dezelfde persoon als in de overkoepelende commissie). De begeleidingscommissie ziet erop toe dat:

- 1) het EMTO-protocol wordt nageleefd;
- 2) de TO2-evaluatie wordt uitgevoerd langs de lijnen beschreven in dit Aanbestedingsdocument;
- 3) de evaluatiecommissies en het evaluatiebureau onafhankelijk kunnen werken van de opdrachtgever, de te evalueren instellingen en andere belanghebbenden.

Verder monitort deze commissie de voortgang van het project, inclusief het door de opdrachtnemer uitgevoerde aanvullende evaluatieonderzoek.

Verantwoordelijkheid en aansturing uitvoering evaluatie

De Opdrachtnemer werkt onder verantwoordelijkheid van de Evaluatiecommissie TO2, die door de bewindspersoon van EZK is ingesteld en de opdracht heeft gekregen om de vijf TO2-instellingen te evalueren. De Evaluatiecommissie TO2 is als zodanig gedelegeerd opdrachtgever voor het evaluatiebureau namens de bewindspersoon EZK. De Evaluatiecommissie TO2 en de vijf daaronder opererende subcommissies sturen het evaluatiebureau aan binnen de kaders van de opdracht zoals geformuleerd in het EMTO-protocol en dit aanbestedingsdocument.

Een uitgebreide taakomschrijving van de commissies is beschikbaar in bijlage 10 en een organogram van de commissies is beschikbaar in bijlage 11.

2.9 Looptijd van de Overeenkomst

De Aanbestedende dienst is voornemens over te gaan tot het sluiten van een Overeenkomst. De Overeenkomst vangt aan op moment van tweezijdige ondertekening, waarbij de beoogde ingangsdatum 1 september 2024 is. De overeenkomst eindigt zodra de eindrapportages zijn opgeleverd, waarvoor als uiterlijke datum 31 maart 2025 is voorzien.

2.10 Omvang van de opdracht

De maximale waarde van de opdracht bedraagt is € 390.000,- exclusief btw.

3. Eisen ten aanzien van de opdracht

In dit hoofdstuk zijn de eisen opgenomen die de Aanbestedende dienst stelt aan de gevraagde dienstverlening en aan de prijzen en tarieven.

Door het indienen van een Inschrijving gaat Inschrijver uitdrukkelijk akkoord met alle eisen die in dit Aanbestedingsdocument zijn neergelegd en verklaart u dat u gedurende de gehele uitvoeringsperiode van de met u gesloten Overeenkomst daaraan blijft voldoen. Bovendien bevestigt u hiermee dat u alle opgegeven prijzen en tarieven, incl. evt. overeengekomen indexerings, gestand zult doen. Het niet voldoen aan een of meerdere eisen betekent dat uw Inschrijving niet verder wordt beoordeeld en dat uw Inschrijving terzijde wordt gelegd.

3.1 Eisen met betrekking tot uitvoering (algemeen)

3.1.1	De geformuleerde onderzoeksvragen in paragraaf 2.6 van dit Aanbestedingsdocument dienen te gelden als leidraad voor de uit te voeren opdracht. In de Inschrijving dient u deze onderzoeksvragen als uitgangspunt te nemen. U bent vrij om hier in enige mate op basis van eigen inzichten en op onderbouwde wijze van af te wijken in de Inschrijving, teneinde uw eigen deskundigheid en creativiteit te kunnen benutten. De onderzoeksvragen hebben betrekking op: - Lijn 1: Instituutsevaluatie; - Lijn 2: Aanvullende onderzoeksvragen instituutsevaluatie; - Lijn 3: Evaluatie van de rijksbijdrage.
3.1.2	U maakt, binnen het raamwerk geschetst in paragraaf 2.4 van dit Aanbestedingsdocument, uw eigen keuzes qua inzet van methoden. Bij Lijn 1 dient het EMTO-protocol gebruikt te worden. Bij Lijn 3 dient een mix van kwalitatieve en kwantitatieve methoden gebruikt te worden, samen met een econometrisch onderzoek.
3.1.3	Opdrachtnemer verricht voorbereidende werkzaamheden, die in elk geval bestaan uit: - Zich informeren over de belangrijkste ontwikkelingen in het toegepast onderzoek sinds de vorige evaluatie. Bijlage 8 van dit Aanbestedingsdocument bevat een overzicht van de belangrijkste relevante Kamerbrieven en rapporten. - Contact met de betrokken departementen; - Gesprekken voeren met leden van de Evaluatiecommissie TO2; - Gesprekken voeren met vertegenwoordigers van de TO2-instellingen, onder andere rondom benodigde informatie en voorbereiding site visits; - Met betrokkenen komen tot een definitieve planning en aanpak, waarbij de richtlijnen zoals gespecificeerd in Hoofdstuk 2 van dit Aanbestedingsdocument leidend zijn; - Uitvoeren van voorbereidend deskresearch (relevante informatie verzamelen en analyseren) ten behoeve van onderzoekslijnen 2 en 3.
3.1.4	Opdrachtnemer fungeert als secretaris van de subcommissies TNO, WR, Deltares, NLR en MARIN. Hier horen (in elk geval) de volgende werkzaamheden bij: - Plannen en voorbereiden van bijeenkomsten, waaronder met de subcommissie, de site-visits, bespreking met het instituutbestuur over het eindoordeel van de commissie (hoor-wederhoor). De site-visits moeten uiterlijk in december 2024 plaatsvinden; - Gesprekken met belanghebbenden plannen, organiseren en voorbereiden (met bijvoorbeeld departementen, Topconsortia voor Kennis en Innovatie (TKI's), adviesraden, klanten, kennispartners, instituutmanagement en overige belanghebbenden in overleg met de subcommissie en TO2-instelling); - Dossiervoorbereiding voor de subcommissies; - Verslaglegging van gevoerde gesprekken; - Schrijven van de evaluatierapporten.

3.1.5	Opdrachtnemer fungeert als secretaris van de Evaluatiecommissie TO2. Hier horen (in elk geval) de volgende werkzaamheden bij: - Plannen, organiseren, voorbereiden en verslagleggen van bijeenkomsten van de Evaluatiecommissie TO2. Zowel onderling met de commissie zelf als met stakeholders. Stakeholders die in elk geval geraadpleegd moeten worden zijn: het management van de diverse TO2-organisaties, de Ministeries van EZK (als penvoerend departement voor TNO, NLR, Deltares en MARIN) en LNV (als penvoerend departement voor WR), andere ministeries met een regievoerende rol ten aanzien van de TO2-instellingen en andere belanghebbenden (o.a. Ministerie van OCW, 4TU, UNL, VH, NWO, VNO-NCW en MKB-NL); - Voorbereidende gesprekken voeren met gesprekspartners van de commissie; - Schrijven van de evaluatierapporten.
--------------	---

3.2 Eisen met betrekking tot de uitvoering van econometrisch onderzoek

3.2.1	De code en data voor het genereren van de resultaten van analyses wordt gearchiveerd bij het CBS voor ten minste 5 jaar.
3.2.2	Opdrachtnemer voert het econometrisch onderzoek uit in de microdataomgeving van het CBS, alwaar ook beschrijvende statistiek kan worden opgesteld op basis van microdata van de bedrijven waar de TO2-instellingen mee en voor werken. Inschrijver dient toegang te hebben tot deze microdataomgeving van het CBS, hetgeen als eis aan Inschrijver is verwoord in paragraaf 2.5 van dit Aanbestedingsdocument.
3.2.3	De methodes die in de vorige evaluatie zijn gebruikt (https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2021/06/02/economische-impact-van-de-toegepast-onderzoek-organisaties-op-het-nederlandse-bedrijfsleven) dienen als leidraad gebruikt te worden bij het econometrisch onderzoek. Hierop kan worden voortgebouwd voor het onderzoeken van effecten op economische prestaties van ondernemingen van contract onderzoek bij TO2-instellingen.
3.2.4	Er wordt een aparte groep samengesteld voor de econometrie en data. Deze groep zal maximaal drie afstemmingsmomenten hebben, over de econometrische analyses en het gebruik van data met experts, vanuit in ieder geval de Opdrachtgever en Opdrachtnemer (werkgroep voor de econometrie).

3.3 Eisen met betrekking tot de (concept) tussen- en eindresultaten

3.3.1	Opdrachtnemer schrijft de evaluatierapporten en stelt de evaluatieconclusies op onder verantwoordelijkheid van de desbetreffende evaluatiecommissies.
3.3.2	De resultaten van het onderzoek dienen goed leesbare rapportages te zijn met heldere conclusies ten aanzien van de (hoofd)onderzoeksvragen. De verschillende onderzoekslijnen moeten te herkennen zijn in de evaluatierapporten. Waar dit passend wordt geacht bevatten de rapporten aanbevelingen, oplossingsrichtingen of beleidsopties/-richtingen, eventueel ook met betrekking tot toekomstige evaluaties en de gebruikte onderzoeksmethoden.
3.3.3	Concept-rapporten worden gedeeld met de Opdrachtgever.
3.3.4	De definitieve vijf deelrapporten (zie paragraaf 2.7) betreffende de evaluatie van de afzonderlijke TO2-instituten dienen uiterlijk 31 januari 2025 te worden opgeleverd.
3.3.5	Het definitieve synthesesrapport en het econometrisch rapport (zie paragraaf 2.7) dienen uiterlijk 31 maart 2025 te worden opgeleverd.
3.3.6	Alle eindrapporten worden opgeleverd als zelfstandig leesbaar rapport in de Nederlandse taal en bevat zowel een duidelijke en zelfstandig leesbare Nederlandstalige (management) samenvatting als een duidelijke en zelfstandig leesbare Engelstalige (management) samenvatting.
3.3.7	Het onderzoek zal openbaar worden gemaakt en verzonden worden naar de Tweede Kamer.

3.4 Eisen met betrekking tot de voortgang

3.4.1	Er zal één persoon als projectleider worden aangewezen door Opdrachtnemer, waarmee Opdrachtgever kan afstemmen, waar en wanneer nodig. Er zal in elk geval tweewekelijks contact zijn om de voortgang van het onderzoek te bespreken en verlangt Opdrachtgever periodiek overleg tussen Opdrachtnemer en Opdrachtgever.
3.4.2	Er is een begeleidingscommissie samengesteld (zie bijlage 10). Gedurende de evaluatie komt de begeleidingscommissie in elk geval drie keer bijeen (bij start evaluatie, bij oplevering van de instituutsevaluaties en bij de oplevering van het syntheserapport). Opdrachtnemer geeft elke vergadering een presentatie van de geboekte vooruitgang en eventuele knelpunten. Tussentijds kan de begeleidingscommissie om aanvullende informatie vragen om haar monitoringstaak optimaal uit te voeren.

3.5 Eisen met betrekking tot de in te zetten medewerkers

3.5.1	Voor het econometrisch onderzoek binnen de opdracht dient minimaal één teamlid ingezet te worden dat als econometrisch onderzoeker deskundigheid heeft op het terrein van effectmetingen met microdata op het niveau van individuele bedrijven, in lijn met methoden beschreven in het rapport 'Durf te meten' van de Commissie Theeuwes (https://zoek.officielebekendmakingen.nl/blg-195283). Dit blijkt uit de cv's.
3.5.2	Opdrachtnemer is onafhankelijk van de te evalueren TO2-organisaties, wat inhoudt dat de te evalueren instellingen geen aandeelhouder en/of bestuurder bij ondernemer zijn en/of niet verantwoordelijk zijn voor meer dan gemiddeld 20% van de omzet (laatste 3 boekjaren) van Opdrachtnemer. Inschrijver levert hiervoor de ingevulde en ondertekende bijlage 13 (verklaring onafhankelijkheid en belangenverstrengeling) aan.
3.5.3	De in te zetten medewerkers zijn volledig onafhankelijk van de te evalueren TO2-organisaties en hebben geen directe financiële relatie en/of botsende belangen bij de TO2-organisaties. Inschrijver levert hiervoor de ingevulde en ondertekende bijlage 13 (verklaring onafhankelijkheid en belangenverstrengeling) aan.

3.6 Eisen met betrekking tot de projectleider

3.6.1	Opdrachtgever eist één persoon als projectleider aan te trekken.
-------	--

3.7 Eisen met betrekking tot de prijzen, tarieven en budget

3.7.1	Inschrijver offreert een vaste totaalprijs (exclusief en inclusief btw) voor de uitvoering van de opdracht.
3.7.2	De maximale vaste totaalprijs van Inschrijver is niet hoger dan € 390.000,- exclusief btw.
3.7.3	Alle kosten voor het gebruik van microdata bij het CBS, en eventuele andere kosten die ten behoeve van dit onderzoek gemaakt worden bij het CBS, komen voor rekening van de opdrachtnemer. In de Inschrijving dienen deze kosten (separaat) vermeld te worden.
3.7.4	Inschrijver geeft, door middel van het invullen van een eigen prijzenblad, inzicht in de voor deze opdracht te hanteren prijzen en tarieven. Inschrijver levert een onderbouwing aan met vaste uur/dagtarieven, gespecificeerd naar de verschillende werkzaamheden. Eventuele kosten voor het gebruik van microdata in de microdataomgeving van het CBS zijn in de begroting opgenomen. Indien Inschrijver geen onderbouwing van de vaste totaalprijs aanlevert op het moment van inschrijven, wordt deze uitgesloten van verdere deelname aan de aanbestedingsprocedure.
3.7.5	De prijs dient/de tarieven dienen 'all-in' te zijn. Daaronder zijn in elk geval begrepen: de salariskosten, de overheadkosten (bijvoorbeeld huisvesting en salariskosten van ondersteunend personeel), de kosten voor het gebruik van apparatuur ten behoeve van de opdracht, verzekeringskosten, eventuele kosten voor e-factureren, lokale reis- en verblijfskosten.
3.7.6	De overeengekomen vaste prijs is vast en onveranderlijk gedurende de duur van deze Overeenkomst. Tevens offreert Inschrijver geen 0-prijzen/tarieven of negatieve prijzen/tarieven, ook niet op onderdelen.

3.8 Eisen met betrekking tot belastingen

3.8.1	U vrijwaart de Aanbestedende dienst voor eventuele aanspraken van een belastingdienst voor elke heffing, belasting en een bijdrage die gelijk te stellen is met een heffing of belasting, zowel in Nederland als buiten Nederland.
3.8.2	Inschrijver offreert de prijzen als volgt: • het bedrag exclusief Nederlandse btw en eventueel verschuldigde omzetbelasting buiten de EU; • het btw-bedrag in Nederland en de eventueel verschuldigde omzetbelasting buiten de EU en; • het bedrag inclusief Nederlandse btw/inclusief verschuldigde omzetbelasting buiten de EU.
3.8.3	Indien Inschrijver aangeeft dat er geen btw in rekening hoeft te worden gebracht, dan gaat u ermee akkoord dat u de bewijsmiddelen ten aanzien van de reden die hieraan ten grondslag ligt, aan de Aanbestedende dienst overlegt, binnen vijftien kalenderdagen na diens verzoek hiertoe.
3.8.4	U bent aansprakelijk voor de (extra) kosten inzake de Nederlandse btw en/of buitenlandse omzetbelasting indien u deze ten onrechte niet of voor een onjuist bedrag bij de Aanbestedende dienst in rekening heeft gebracht. De verantwoordelijkheid voor een juiste btw-voldoening in Nederland en buiten de EU ligt, behoudens het gestelde in de hierna genoemde zin, te allen tijde bij u. Wanneer de Aanbestedende dienst een dienst afneemt van een buitenlandse onderneming en de prestatie wordt volgens de fiscale regelgeving geacht in Nederland te zijn verricht, dan is de Aanbestedende dienst zelf verantwoordelijk voor de voldoening van btw aan de Nederlandse belastingdienst over deze in Nederland verrichte dienst(en).
3.8.5	U staat ervoor in dat de door u geoffreerde bedragen inclusief alle heffingen, belastingen (incl. bedragen die gelijk te stellen zijn met heffingen of belastingen) zijn, onder welke naam dan ook en waar ook ter wereld geheven.
3.8.6	U vrijwaart de Aanbestedende dienst voor eventuele aanspraken van een belastingdienst voor elke heffing, belasting en een bijdrage die gelijk te stellen is met een heffing of belasting, zowel in Nederland als buiten Nederland.

3.9 Eisen met betrekking tot de facturatie

3.9.1	Betaling vindt plaats door middel van het factuurschema zoals vermeld in de concept overeenkomst (bijlage 2).
3.9.2	De facturen dienen elektronisch ingediend te worden. In de van toepassing zijnde algemene voorwaarden is een bepaling over elektronisch factureren opgenomen. Dit kan op drie verschillende manieren: • Factuurportaal van de Rijksoverheid; • E-factureren vanuit uw (boekhoud)softwarepakket via Peppol; • E-factureren via een dienstverlener.

3.10 Eisen met betrekking tot milieu

3.10.1	Correspondentie en producten (rapportages, brieven, verslagen etc.) in het kader van opdracht levert u zoveel mogelijk digitaal aan, tenzij uitdrukkelijk door Opdrachtgever anders wordt aangegeven. Indien de producten in hardcopy moeten worden aangeleverd, worden deze stukken zoveel mogelijk dubbelzijdig en op duurzaam papier (voorzien van één van de volgende keurmerken: Milieukeur, Europees Ecolabel, Nordic Swan, Blaue Engel, Grüne Punkt of gelijkwaardig) geprint.
3.10.2	U neemt maatregelen of heeft maatregelen genomen waarmee de milieubelasting (energieverbruik, uitstoot van CO ₂ , NO _x , fijnstof, geluidbelasting) van het transport dat direct gerelateerd is aan de uitvoering van de opdracht voor Opdrachtgever wordt verminderd.

4. Eisen aan Inschrijver

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk leest u welke eisen de Aanbestedende dienst stelt om te bepalen of een Inschrijver geschikt is om de Overeenkomst uit te voeren. Hiervoor worden Uitsluitingsgronden en Geschiktheidseisen gehanteerd.

Via het 'Uniform Europees Aanbestedingsdocument' geeft u aan of de Uitsluitingsgronden wel of niet op u van toepassing zijn en of u voldoet aan de Geschiktheidseisen.

Het 'Uniform Europees Aanbestedingsdocument' is een pdf-document dat voor een deel voor u is ingevuld. De rest moet u nog aanvullen. U ondertekent het document en voegt het toe aan uw Inschrijving via TenderNed.

4.2 Uitsluitingsgronden

Op de aanbesteding in TenderNed vindt u het 'Uniform Europees Aanbestedingsdocument'. Daarin staan de volgende Uitsluitingsgronden opgenomen:

- alle in deel III A en B opgenomen Uitsluitingsgronden;
- de door de Aanbestedende dienst in deel III C van het 'Uniform Europees Aanbestedingsdocument' aangevinkte Uitsluitingsgronden.

Bij de aanbesteding in TenderNed gaat u naar 'Eisen beantwoorden' en vervolgens beantwoordt u de eis 'Eigen verklaring' met 'Ja' of 'Nee'.

U dient het 'Uniform Europees Aanbestedingsdocument' elektronisch in te vullen, uit te printen en vervolgens rechtsgeldig te ondertekenen (zie par. 7.3.16).

Zie voor de wijze van inschrijven in samenwerking met andere ondernemingen hoofdstuk 7 waarin is aangegeven van wie in dat geval een ingevulde en ondertekende UEA bij de inschrijving moet worden ingediend.

De bewijsmiddelen met betrekking tot de Uitsluitingsgronden, hoeft u niet in te dienen bij de Inschrijving, maar pas na verzoek van de Aanbestedende dienst.

Het betreft:

- Een uittreksel uit het handelsregister (niet ouder dan 6 maanden);
- Een verklaring van de belastingdienst (niet ouder dan 6 maanden);
- Een gedragsverklaring aanbesteden (GVA) (niet ouder dan twee jaar).

Let op: het aanvragen van een GVA kan enkele weken in beslag nemen. Vraag deze dus tijdig aan als u nog niet over een geldige beschikt.

4.3 Geschiktheidseisen

Door het stellen van Geschiktheidseisen moet blijken of de Inschrijver naar het oordeel van de Aanbestedende dienst geschikt is om de Overeenkomst uit te voeren.

Door het ondertekenen van de bijlage 'Uniform Europees Aanbestedingsdocument' – Deel IV (in het 'Uniform Europees Aanbestedingsdocument' wordt hier de term 'Selectiecriteria' gehanteerd. Hiermee worden de Geschiktheidseisen bedoeld) - stelt de Inschrijver dat hij voldoet aan de Geschiktheidseisen zoals die in deze paragraaf van het Aanbestedingsdocument zijn opgenomen. Deze Geschiktheidseisen zijn in de volgende paragrafen van dit hoofdstuk nader gespecificeerd.

4.3.1 Financiële en economische draagkracht

Door het ondertekenen van het 'Uniform Europees Aanbestedingsdocument' verklaart Inschrijver:

- a. te beschikken over voldoende financiële en economische draagkracht voor de nakoming van de verplichtingen die voortvloeien uit de Overeenkomst;
- b. dat hem geen mogelijke claims bekend zijn of gedurende de periode van de uitvoering van de Overeenkomst geen investeringen noodzakelijk zijn die zijn bedrijf in een zodanige positie kan brengen dat de financieel-economische draagkracht of de continuïteit daarvan in gevaar kan worden gebracht;

- c. dat de laatst afgegeven accountantsverklaring (of in voorkomend geval een beoordelings- of samenstellingsverklaring) geen zogenoemde 'continuïteitsparagraaf' bevat waarin de levensvatbaarheid van de organisatie wordt betwijfeld;
- d. dat hij adequaat verzekerd is (beroeps- en/of wettelijke aansprakelijkheidsverzekering) voor de uitvoering van de opdracht en dat hij zich, indien de Overeenkomst met hem wordt gesloten, gedurende de duur van de uitvoering van de opdracht(en) adequaat verzekerd houdt.

Bewijsmiddelen (niet indienen bij Inschrijving, pas na verzoek hiertoe verstrekken)

- a. passende bankverklaringen of een bewijs van verzekering tegen beroepsrisico's;
- b. overlegging van jaarrekeningen of uittreksels uit de jaarrekening, indien de wetgeving van het land waar de ondernemer is gevestigd publicatie van jaarrekeningen voorschrijft, of;
- c. een verklaring betreffende de totale omzet en de omzet van de bedrijfsactiviteit die het voorwerp van de overheidsopdracht is, over ten hoogste de laatste drie beschikbare boekjaren, afhankelijk van de oprichtingsdatum van de onderneming of van de datum waarop de ondernemer met zijn bedrijvigheid is begonnen, voor zover de betrokken omzetcijfers beschikbaar zijn.

Indien met betrekking tot de financieel-economische draagkracht gebruik wordt gemaakt van de gegevens van de 'moedermaatschappij/holding', dient de Inschrijver een verklaring van de 'moedermaatschappij/holding' te verstrekken waarin wordt verklaard dat de moedermaatschappij/holding zich onvoorwaardelijk garant stelt voor de door de dochtermaatschappij op zich te nemen verplichtingen en de eventuele schulden die uit de Overeenkomst voortvloeien. De verklaring van de moedermaatschappij/holding dient te zijn ondertekend door een rechtsgeldig bevoegde.

4.3.2 Referentiegegevens (technische bekwaamheid)

De Aanbestedende dienst heeft de volgende kerncompetenties vastgesteld die overeenkomen met ervaring op essentiële punten van de opdracht:

Kerncompetenties

Inschrijver heeft aantoonbare kennis en ervaring met het uitvoeren van kwalitatief evaluatieonderzoek op het terrein van innovatiebeleid.

Aantoonbare econometrische kennis en ervaring met het evalueren (van de doeltreffendheid en doelmatigheid) van een financieel beleidsinstrument, zoals een subsidie of een fiscaal stimuleringsinstrument. Inschrijver heeft aantoonbaar ervaring met het uitvoeren van minimaal één onderzoeksopdracht waarin met econometrische kennis een financieel beleidsinstrument is geëvalueerd.

Door het ondertekenen van het 'Uniform Europees Aanbestedingsdocument' verklaart Inschrijver per hierboven vermelde kerncompetentie minimaal één referentieopdracht te hebben uitgevoerd die voldoet aan de volgende minimeisen:

- Het onderwerp van de referentieopdracht dient vergelijkbaar te zijn met de betreffende kerncompetentie.
- De referentieopdracht moet uitgevoerd of afgerond zijn in de afgelopen drie jaar voorafgaand aan de sluitingsdatum voor het indienen van de Inschrijving. Indien gebruik wordt gemaakt van een nog niet (geheel) afgeronde opdracht mogen alleen de werkelijk behaalde resultaten van de lopende Overeenkomst worden opgegeven en kan niet worden volstaan met een prognose van de resultaten.

Het gebruikmaken bij de referenties van ervaring van een of meer onderaannemers is alleen toegestaan indien die onderaannemer(s) bij de uitvoering van de onderhavige Overeenkomst wordt/worden ingezet en Inschrijver ook daadwerkelijk over de kennis en ervaring van betreffende onderaannemer(s) kan beschikken en hiervan ook feitelijk gebruik zal maken bij de uitvoering van de opdracht.

Bewijsmiddelen (indienen bij Inschrijving)

Per kerncompetentie overlegt u één referentie. U gebruikt hiervoor bijlage 4. Indien in één referentie meerdere kerncompetenties tot uiting komen die voldoen aan de gestelde eisen, mag u voor die kerncompetenties dezelfde referentie gebruiken. De referentie(s) dient/dienen te zijn ondertekend door de referent (de Opdrachtgever).

De Aanbestedende dienst behoudt zich het recht voor zo nodig referenties op juistheid en volledigheid te controleren en zonder tussenkomst en/of toestemming van Inschrijver contact op te nemen met een of meer referenten.

4.3.3 Outillage (technische bekwaamheid)

Inschrijver dient door het ondertekenen van het 'Uniform Europees Aanbestedingsdocument' te verklaren dat hij voor het uitvoeren van de Overeenkomst over de volgende outillage, materieel en technische uitrusting kan beschikken:

- toegang tot de (beveiligde) microdataomgeving van Microdata Services bij het CBS voor het werken met microdata; zie hierover paragraaf 2.5.

Bewijsmiddelen (niet indienen bij Inschrijving, pas na verzoek hiertoe verstrekken)

Inschrijver dient de volgende outillage, materieel en technische uitrusting te overleggen:

- een bewijs of een kopie van een machtiging van het CBS voor het werken in de microdataomgeving van Microdata Services; zie voor de procedure:
<https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/maatwerk-en-microdata/microdata-zelf-onderzoek-doen>.

Indien wordt ingeschreven in consortium of met een (onder)aannemer betreft het één bewijsmiddel van de organisatie die toegang heeft tot het CBS-microdataomgeving.

4.4 Uittreksel beroeps- of handelsregister

De Aanbestedende dienst verlangt dat de Inschrijver bevoegd is zijn beroep uit te oefenen. De Aanbestedende dienst kan de winnende Inschrijver daarom verzoeken aan te tonen dat hij volgens de voorschriften van de lidstaat waar hij is gevestigd, in het beroepsregister of in het handelsregister is ingeschreven, bedoeld in art. 2.98 lid 1 Aw. Tevens is het noodzakelijk dat de in de Inschrijving ondertekende documenten door een rechtsgeldig bevoegde/gemachtigde vertegenwoordiger zijn ondertekend. Ook om deze reden kan de Aanbestedende dienst van de winnende Inschrijver verlangen dat deze de rechtsgeldigheid van de ondertekening aantoont.

Bewijsmiddelen (niet indienen bij Inschrijving, pas na verzoek hiertoe verstrekken)

Om de rechtsgeldigheid van de ondertekende (eigen) verklaringen en bewijsmiddelen te kunnen vaststellen is het noodzakelijk om een recent en actueel (**maximaal zes maanden oud**, terug te rekenen vanaf het tijdstip van indiening van de Inschrijving) uittreksel(s) uit het beroepsregister of handelsregister te overleggen. Uit het uittreksel dient de rechtsgeldigheid van de ondertekenaar te blijken.

Mocht degene die de (eigen) verklaringen en bewijsstukken heeft ondertekend, niet voorkomen op het uittreksel, dan dient uit een door de degene die wel op het uittreksel voorkomt bij wijze van volmacht opgestelde verklaring te blijken dat de ondertekenaar bevoegd is de Inschrijver rechtsgeldig te binden op het moment van ondertekening.

Ingeval in samenwerkingsverband (combinatie) wordt ingeschreven, dient iedere deelnemer aan het samenwerkingsverband afzonderlijk bovengenoemd bewijsmiddel in te dienen.

5. Wensen en beoordeling

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zijn de wensen opgenomen. Een wens is een gunningscriterium, op basis waarvan een Inschrijving wordt beoordeeld. U dient de antwoorden en reacties op de wensen in TenderNed aan de Inschrijving toe te voegen. U dient bij deze beantwoording rekening te houden met de gestelde eisen in hoofdstuk 3.

5.2 Gewogen prijs per punt methode

In deze aanbesteding wordt de 'gewogen prijs per punt' methode gebruikt om de winnaar te bepalen. De inschrijver die eindigt met de laagste prijs per punt heeft ingeschreven met de beste prijs-kwaliteitverhouding en krijgt de opdracht gegund. Voor deze opdracht wordt een weging van 0,80 aan kwaliteit toegekend en 0,20 aan prijs. Er wordt vervolgens van de volgende formule gebruik gemaakt om de prijs per punt te berekenen:

$$\frac{\text{Inschrijfprijs}}{\text{Kwaliteitsscore}(1-a)} \times 100 = \text{prijs per punt}$$

Waarbij: a = de toegekende weging aan het prijscriterium (in dit geval 0,20).

De inschrijfsom is de bepaalde vaste inschrijfprijs (sub-paragraaf 5.3) en de kwaliteitsscore is het totaal aantal door u behaalde punten voor de kwalitatieve gunningscriteria, zoals uitgelegd in sub-paragraaf 5.4.

Alleen de behaalde 'prijs per punt' wordt afgerond op twee (2) decimalen achter de komma.

Voorbeeld

In de tabel staat als voorbeeld aangegeven hoe de formule werkt. In dit voorbeeld zijn drie (3) inschrijvingen ontvangen en is een totaal van 1.000 punten te scoren op de kwalitatieve gunningscriteria. Prijs per punt wordt berekend in een validatiesheet (zie bijlage 5 als voorbeeld).

	Inschrijving A	Inschrijving B	Inschrijving C
Inschrijfprijs	€ 380.000,-	€ 365.000,-	€ 355.000,-
Kwaliteitsscore	775 punten	625 punten	700 punten
Prijs per punt	$380.000^{0,2}/775^{0,8} \times 100 = 6,38$	$365.000^{0,2}/625^{0,8} \times 100 = 7,51$	$355.000^{0,2}/700^{0,8} \times 100 = 6,82$
Rangorde	1	3	2

Omdat inschrijver A heeft ingeschreven met de laagste prijs per punt (namelijk 6,38), is deze inschrijver de winnaar van het offertetraject.

5.3 De vaste inschrijfprijs

Bij het invullen van uw vaste totaalprijs, exclusief en inclusief btw, maakt u gebruik van een eigen format, waar u minimaal beschrijft:

- de uren/uurtarieven en/of dagen/dagtarieven per fase/per activiteit van de in te zetten medewerkers;
- de vaste totaalprijs exclusief en inclusief btw voor uitvoering van de opdracht.

Tevens dient u rekening te houden met de eisen die hieromtrent in de het hoofdstuk 3 (Programma van eisen) zijn gesteld.

Let op: Indien de onderbouwing van de vaste totaalprijs bij uw inschrijving ontbreekt, wordt uw inschrijving uitgesloten van verdere deelname aan de gunningsprocedure.

5.4 Wensen ten aanzien van de kwaliteit

Hieronder zijn de kwalitatieve gunningscriteria (hierna: wensen) opgenomen. In uw Inschrijving dient u rekening te houden met de gestelde eisen in hoofdstuk 3 van dit document en met de opdrachtomschrijving in hoofdstuk 2 van dit document.

Er zijn maximaal 1.000 punten te behalen bij de beoordeling van de invulling van de wensen. Uw inschrijving wordt beoordeeld op de volgende wensen:

Nr.	Wensen	Aantal punten
1	Het plan van aanpak inclusief planning	400 punten
2	Kwaliteitsborging, continuïteit en risicobeheersing	150 punten
3	De kwaliteit van het in te zetten team	400 punten
4	Social return	50 punten
Totaal		1.000 punten

5.4.1 Het plan van aanpak inclusief planning

U voegt bij uw Inschrijving het plan van aanpak inclusief een planning toe. U wordt verzocht hierbij specifiek aandacht te schenken aan ten minste de volgende aspecten:

- Inschrijver stelt een plan van aanpak op welke de volledige breedte van het onderzoek beslaat en waarbij ook aandacht wordt besteed aan de borging van representatieve resultaten.
- Inschrijver geeft een beschrijving van het te doorlopen proces, waarbij de verschillende stappen worden uitgewerkt en waarbij wordt aangegeven welke werkzaamheden er worden uitgevoerd.
- Inschrijver geeft een beschrijving van de onderzoeksmethoden die worden toegepast, met een motivering waarom deze methoden volgens Inschrijver het meest geschikt zijn.
- Inschrijver geeft een beschrijving van de te gebruiken informatiebronnen en data, waaronder de te benaderen partijen/experts, met een toelichting op de hierbij gemaakte keuzes en de toegevoegde waarde van deze informatiebronnen en data voor het uit te voeren onderzoek, waaronder de econometrische analyse.
- Inschrijver geeft een specificatie van de econometrische methodieken die worden gehanteerd in het uit te voeren econometrisch onderzoek.
- Inschrijver geeft een beschrijving van hoe u de resultaten, die verkregen worden bij de evaluatie van de TO2-instellingen volgens het EMTO-protocol, benut worden bij de evaluatie van de doeltreffendheid en doelmatigheid van de rijksbijdrage aan de TO2-instellingen,
- Inschrijver geeft een beschrijving van welk niveau op de effectladder haalbaar lijkt met de voorgestelde aanpak, met name bij het onderzoek naar de doeltreffendheid en doelmatigheid van de rijksbijdrage aan de TO2-instellingen.
- Inschrijver beschrijft een planning (met doorlooptijden, mijlpalen en belangrijkste stappen) voor de gehele duur van voorliggende opdracht.

Indicatief geldt als richtlijn dat het aantal pagina's dat te wijden is aan het plan van aanpak, inclusief planning, twaalf (12) bedraagt.

Beoordelingsaspecten

- De mate waaruit blijkt dat Inschrijver inzicht heeft in het doel van de opdracht;
- De mate waarin de werkwijze en de evaluatiemethodieken geschikt zijn en bijdragen aan het doel van de opdracht;
- De wijze waarin de beschrijving aansluit bij de eisen geformuleerd in Hoofdstuk 3 en de opdracht zoals omschreven in Hoofdstuk 2;
- De mate waarin de gevraagde onderzoekslijnen in de uitvoering ten opzichte van elkaar aansluiten;
- De mate waarin blijkt dat de evaluatieaanpak en specifieke methoden concreet en realistisch zijn en garanderen dat het eindresultaat een objectief en feitelijk beeld geeft van de TO2-instituten volgens de hoofdcriteria in het EMTO-protocol en van de doeltreffendheid en doelmatigheid van de rijksbijdrage aan de TO2-instellingen, en tevens voorzien in een adequate beantwoording van de aanvullende onderzoeksvragen ten aanzien van de TO2-instituten;

- De mate waarin uit de beschrijving blijkt dat Opdrachtnemer een adequaat beeld heeft van de verschillen tussen de diverse TO2-organisaties en dit tot uitdrukking komt in de gekozen aanpak per instituutsevaluatie;
- De mate waarin de beschrijving voorziet in een onderbouwde borging van representatieve resultaten;
- De wijze waarop de toegevoegde planning voorziet in concrete en realistische doorlooptijden van het gehele onderzoek.

Het beoordelingsteam hanteert voor de beoordeling van subgunningscriterium 1 de onderstaande schaalverdeling:

Kwaliteit beantwoording	Te behalen punten per wens
Uitmuntend , het plan van aanpak overtuigt het beoordelingsteam volledig dat de doelstellingen worden behaald. Het plan is zeer goed doordacht, sluit volledig op elkaar aan en is zeer overtuigend beschreven. Daarnaast biedt het plan aantoonbare extra's waarmee meerwaarde wordt gecreëerd voor de opdrachtgever en gaat daardoor ver boven de minimale verwachtingen uit.	400
Goed , het plan van aanpak is goed beschreven en overtuigt dat de doelstellingen worden behaald. Het plan gaat in aanzienlijke mate boven de minimale verwachtingen uit, omdat het dusdanig goed doordacht is, op elkaar aansluit en overtuigend is beschreven.	300
Ruim voldoende , het plan van aanpak gaat in op de gevraagde aspecten in relatie tot de opdracht. De gevraagde componenten komen dusdanig terug in het plan, dat in ruime mate aan de minimale verwachtingen wordt voldaan.	150
Voldoende , inschrijver gaat in op de gevraagde aspecten in relatie tot de opdracht. De gevraagde onderdelen komen terug in de inschrijving en de inschrijving voldoet aan de minimale verwachtingen.	0
Onvoldoende , de beantwoording voldoet niet aan de minimale verwachtingen en schiet tekort. Dit geeft geen vertrouwen in het behalen van de doelstellingen en in een succesvolle uitvoering van de opdracht.	Terzijdelegging*
Geen antwoord op de vraag gegeven.	Terzijdelegging*

**Bij een 'Onvoldoende' of 'Geen' score op dit subgunningscriterium wordt uw Inschrijving terzijde gelegd.*

5.4.2 Kwaliteitsborging, continuïteit en risicobeheersing

U voegt bij uw Inschrijving de volgende verantwoording toe:

- Inschrijver geeft een beschrijving van hoe er zorg voor wordt gedragen dat de kwaliteit en continuïteit van de dienstverlening blijvend aansluiten op de behoeften van de evaluatiecommissies en in het verlengde hiervan de Opdrachtgever en dat de dienstverlening op tijd en naar behoren wordt uitgevoerd.
- Inschrijver toont hoe zorg wordt gedragen voor een soepel proces, daar waar vijf verschillende instellingen geëvalueerd moeten evalueren,
- Inschrijver toont hoe zorg wordt gedragen voor een soepel proces, daar waar gewerkt zal worden met verschillende commissies.
- Inschrijver toont aan hoe zorg wordt gedragen voor een soepel proces, gezien de aanzienlijke onderlinge verschillen van de TO2-instellingen in missies en doelstellingen, 'business modellen', omvang, klanten en gebruikers. Deze 'eigenheid' moet ook terugkomen in de evaluatie.
- Inschrijver beschrijft op welke wijze de samenwerking met de evaluatiecommissies en de begeleidingscommissie wordt vormgegeven en hoe de Opdrachtgever betrokken wordt gehouden gedurende de uitvoering.
- Inschrijver geeft een beschrijving van de mogelijke risico's gedurende de looptijd van de opdracht en daarbij behorende beheersmaatregelen die Inschrijver toepast bij het voorkomen van de mogelijke risico's.

Indicatief geldt als richtlijn dat het aantal pagina's dat te wijden is aan kwaliteitsborging, continuïteit en risicobeheersing drie (3) bedraagt.

Beoordelingsaspecten
• De mate waarin u gedurende de uitvoering zorgt dat uw dienstverlening blijvend aansluit op de behoefte van de evaluatiecommissies en in het verlengde daarvan de Opdrachtgever; • De wijze en mate van flexibiliteit van de inrichting van de samenwerking met de evaluatiecommissies, de begeleidingscommissie en de Opdrachtgever; • De mate waarin u aandacht heeft voor de onderlinge verschillen tussen de TO2-instellingen en hoe u de eigenheid van de TO2-instellingen laat terugkomen in de evaluatie • De mate waarin de beschrijving reële risico's weergeeft en de wijze waarop de beschrijving voorziet in het treffen van beheersmaatregelen tegen geconstateerde risico's.

Het beoordelingsteam hanteert voor de beoordeling van subgunningscriterium 2 de onderstaande schaalverdeling:

Kwaliteit beantwoording	Te behalen punten per wens
Goed , de beschrijving overtuigt het beoordelingsteam dat de doelstellingen worden behaald. De beschrijving gaat sterk boven de minimale verwachtingen uit omdat het dusdanig goed doordacht is, op elkaar aansluit en overtuigend is beschreven.	150
Ruim voldoende , de beschrijving gaat in op de gevraagde aspecten in relatie tot de opdracht en geeft het beoordelingsteam ruim voldoende vertrouwen in het behalen van de doelstellingen. De gevraagde componenten komen terug in de beschrijving en de inschrijving voldoet in ruime mate aan de minimale verwachtingen.	75
Voldoende , de beschrijving gaat in op de gevraagde aspecten in relatie tot de opdracht. De gevraagde onderdelen komen terug en geeft het beoordelingsteam voldoende vertrouwen. De inschrijving voldoet aan de minimale verwachtingen.	0
Onvoldoende , de beantwoording voldoet niet de minimale verwachtingen en schiet tekort. Dit geeft geen vertrouwen in het behalen van de doelstellingen en in een succesvolle uitvoering van de opdracht.	Terzijdelegging*
Geen antwoord op de vraag gegeven.	Terzijdelegging*

**Bij een 'Onvoldoende' of 'Geen' score op dit subgunningscriterium wordt uw Inschrijving terzijde gelegd.*

5.4.3 De kwaliteit van het in te zetten team

U neemt in uw Inschrijving een beschrijving van het in te zetten team op. Daarin komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- Inschrijver geeft een beschrijving van het in te zetten projectteam gedurende deze opdracht, met daarin namen en functies van de medewerkers die de werkzaamheden uit gaan voeren (uitgebreidere cv's kunt u in een bijlage toevoegen).
- Inschrijver geeft beschrijving van de rol- en taakverdeling van de betreffende medewerkers en de inzet van uren daarbij. Inschrijver geeft daarbij tevens aan hoe de geoffreerde uren uit het prijzenblad ten behoeve van de uitvoering worden ingevuld.
- Inschrijver beschrijft hoe de samenstelling van het team het kwaliteitsniveau van de opdracht borgt.

Inschrijver geeft een beschrijving van relevante kennis en ervaring van de medewerkers voor het uitvoeren van de opdracht, onder andere op de volgende concrete onderwerpen:

- Kennis van en ervaring met het werken in de secretarisrol en met commissies;
- kennis van en ervaring met kwalitatieve onderzoeksmethoden en geavanceerde econometrische methoden;
- Kennis van en ervaring met evaluatieonderzoek;
- Kennis van en onderzoeksmatige ervaring van innovatiebeleid en kennisinstellingen.

Indicatief geldt als richtlijn dat het aantal pagina's dat te wijden is aan de kwaliteit van het in te zetten team vijf (5) bedraagt. Uitgebreidere cv's die u opneemt in een bijlage, kunt u buiten beschouwing laten bij de telling van het aantal pagina's betrekking hebbend op de kwaliteit van het in te zetten team.

Beoordelingsaspecten

- De mate waarin uit de beschrijving van de projectteamleden de kennis van en ervaring met het werken in een secretarisrol voor een high-level evaluatiecommissie (verslaglegging, voorbereiding van bijeenkomsten, opstellen eindrapportage, kritische houding) blijkt;
- De mate waarin uit de beschrijving van de samenstelling van het projectteam kennis van en ervaring met kwalitatieve onderzoeksmethoden, waaronder interviewtechnieken en het werken met beschrijvende informatie over wetenschappelijke en technologische prestaties van organisaties, blijkt;
- De mate waarin uit de beschrijving van de samenstelling van het projectteam kennis van en onderzoeksmatige ervaring met het innovatiebeleid en kennisinstellingen blijkt;
- De mate waarin uit de beschrijving van de samenstelling van het projectteam kennis van en ervaring met geavanceerde econometrische methoden, toe te passen bij microdata met gegevens op individueel bedrijfsniveau, blijkt;
- De mate waarin uit de beschrijving van de samenstelling van het projectteam kennis van en ervaring met evaluatieonderzoek blijkt;
- De mate waarin de rol- en taakverdeling in het in te zetten projectteam perspectief biedt op een succesvolle uitvoering van de opdracht, met daarbij speciale aandacht voor de rol en de deskundigheid van de projectleider;
- De wijze waarop de beschrijving voorziet in de borging van de kwaliteit van het in te zetten projectteam gedurende de looptijd van deze opdracht.

Het beoordelingsteam hanteert voor de beoordeling van subgunningscriterium 3 de onderstaande schaalverdeling:

Kwaliteit beantwoording	Te behalen punten per wens
Uitmuntend , het team is uitmuntend en ging in opvallende mate boven de minimale verwachtingen uit. Het team overtuigt en de kennis en inzet van de deskundigen is altijd aanwezig. De projectleider en het team zijn dusdanig ervaren en de teamsamenstelling – inclusief ureninzet – sluit zeer goed op de vraagstelling aan. Hierdoor wordt toegevoegde waarde gecreëerd en ontstaat veel vertrouwen in uitstekende uitvoering van de opdracht.	400
Zeer toereikend , het team gaat in aanzienlijke mate boven de minimale verwachtingen uit. De ervaring en de kennis van de projectleider en het team zijn zeer toereikend voor deze opdracht en de teamsamenstelling – inclusief ureninzet – sluiten goed op de vraagstelling aan.	300
Toereikend , het team voldoet aan de minimale verwachtingen. De projectleider en het team zijn voldoende ervaren en de teamsamenstelling – inclusief ureninzet – is toereikend voor uitvoering van de opdracht.	125
Niet toereikend , de beantwoording voldoet niet aan de minimale verwachtingen en schiet op bepaalde punten tekort.	Terzijdelegging*
Geen antwoord op de vraag gegeven.	Terzijdelegging*

**Bij een 'Niet toereikend' of 'Geen' score op dit subgunningscriterium wordt uw Inschrijving terzijde gelegd.*

5.4.4 Wensen ten aanzien van social return

U neemt in uw Inschrijving een beschrijving op met betrekking tot het toepassen van social return gedurende de uitvoering van de overeenkomst. Daarin komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- Een beschrijving van de wijze waarop u social return (zie definitie bij de begripsbepalingen) toepast op deze opdracht gedurende de uitvoering van de overeenkomst.

Indicatief geldt als richtlijn dat het aantal pagina's dat te wijden is aan de kwaliteit van het in te zetten team een (1) bedraagt.

Beoordelingsaspecten
• De wijze waarop de beschrijving voor de toepassing van social return relevant is voor de opdracht. • De mate waarin de beschrijving inzichtelijk maakt hoe social return gedurende de overeenkomst wordt toegepast en hoe Opdrachtgever hierop kan monitoren.

Het beoordelingsteam hanteert voor de beoordeling van subgunningscriterium 4 de onderstaande schaalverdeling:

Kwaliteit beantwoording	Te behalen punten per wens
Goed , de beantwoording voldoet aan alle verwachtingen. De beschrijving geeft een heldere weergave van de toepassing van social return bij het uitvoeren van de overeenkomst en het beoordelingsteam acht dit haalbaar en doelmatig.	50
Voldoende : de beantwoording voldoet aan de meeste verwachtingen en schiet enkel te kort op een aantal kleine aspecten. De beschrijving geeft een heldere weergave van de toepassing van social return bij het uitvoeren van de overeenkomst en het beoordelingsteam acht dit haalbaar en doelmatig.	25
Onvoldoende , de beantwoording voldoet niet of niet helemaal aan de verwachtingen en schiet aantoonbaar - op bepaalde punten of volledig - tekort.	0

6. Beoordeling Inschrijving

6.1 Beoordelen volledige en rechtsgeldige Inschrijving

De Inschrijving zal op onderstaande procedurele punten worden beoordeeld:

1. Volledigheid inzake de aan te leveren documenten (zie de checklist in paragraaf "Vorm en inhoud van de Inschrijving" in hoofdstuk 7).
2. Juiste en volledige informatie, zonder wijzigingen op de door de Aanbestedende dienst verstrekte documenten.
3. Bevat geen voorbehouden van de Inschrijver (zoals: het van toepassing verklaren van eigen voorwaarden).
4. Rechtsgeldige ondertekening en volledige invulling van het 'Uniform Europees Aanbestedingsdocument'.

De Inschrijving zal van verdere deelname aan deze aanbesteding worden uitgesloten en niet verder worden beoordeeld indien niet aan bovenstaande eisen is voldaan, tenzij (binnen de grenzen van het aanbestedingsrecht) correctie is toegestaan.

6.2 Beoordelen eisen van de opdracht

Vervolgens wordt getoetst of is voldaan aan de eisen van de opdracht (hoofdstuk 3).

Inschrijvingen die niet aan de eisen van de opdracht voldoen, worden uitgesloten van verdere deelname aan de aanbesteding.

6.3 Beoordelen wensen van de opdracht

De niet uitgesloten Inschrijvingen worden vervolgens overeenkomstig hoofdstuk 5 'Wensen en beoordeling' beoordeeld.

De beoordeling van de inschrijvingen vindt plaats door een beoordelingscommissie. De beoordelingscommissie bestaat uit adequaat toegeruste en deskundige beoordelaars. Iedere inschrijving zal eerst door iedere beoordelaar individueel op basis van de in het aanbestedingsdocument opgenomen beoordelingscriteria worden beoordeeld. Vervolgens zal de beoordelingscommissie plenair in consensus voor iedere wensvraag tot een eindoordeel komen. De totaalscore van alle wensvragen zal op een rekenkundige wijze worden vastgesteld. De totaalscore van de wensvragen tezamen met de score op het criterium prijs vormt de eindscore van de inschrijving (op verschillende wensvragen dient minimaal een 'toereikend/voldoende' gescoord te worden om voor gunning in aanmerking te komen, zie paragraaf 5.4 voor meer informatie).

6.4 Bepaling definitieve totale eindscore

Er wordt gegund op basis van de Economisch Meest Voordelige Inschrijving (EMVI). De EMVI is de Inschrijving met de laagste definitieve totale eindscore (de laagste prijs per punt).

De definitieve totale eindscore van een Inschrijver wordt tot twee cijfers achter de komma afgerond. Tot aan het moment van het bepalen van deze definitieve totale eindscore worden cijfers niet afgerond. Indien twee of meer Inschrijvers een gelijke definitieve totale eindscore hebben behaald en dit tot gevolg heeft dat de Aanbestedende dienst aan meer dan het gewenste aantal Inschrijvers zou moeten gunnen, zal de Aanbestedende dienst gunnen aan de Inschrijver met de hoogste eindscore voor het subgunningscriterium 'Plan van aanpak inclusief planning'. In het geval de hoogste scorende Inschrijvers ook op dit subgunningscriterium een gelijke score hebben behaald, zal door middel van loting worden bepaald aan welke Inschrijver de opdracht gegund zal worden.

6.5 Beoordelen bewijsmiddelen

Bij het rechtsgeldig ondertekenen van het 'Uniform Europees Aanbestedingsdocument' en het indienen van de Inschrijving, hoeft de Inschrijver bij zijn Inschrijving nog geen bewijsmiddelen te overleggen, tenzij uitdrukkelijk in dit Aanbestedingsdocument anders is aangegeven.

De Inschrijver gaat door het ondertekenen van het 'Uniform Europees Aanbestedingsdocument' en het indienen van zijn Inschrijving ermee akkoord dat de Aanbestedende dienst zich het recht voorbehoudt om op een later moment de winnende Inschrijver te verplichten bewijsstukken te overleggen.

De Aanbestedende dienst zal in de gunningsbeslissing uitsluitend de winnende Inschrijver verzoeken om bewijsmiddelen te overleggen. Indien de Aanbestedende dienst dit vanwege een goede voortgang van de procedure noodzakelijk acht, kan de Aanbestedende dienst de bewijsmiddelen op een eerder moment opvragen bij alle Inschrijvers.

De bewijsmiddelen dienen aan te tonen dat de Inschrijver daadwerkelijk voldoet aan hetgeen Inschrijver verklaart in het 'Uniform Europees Aanbestedingsdocument' en in de Inschrijving. De Inschrijver moet binnen vijftien kalenderdagen na het eerste verzoek van de Aanbestedende dienst de gevraagde bewijsmiddelen overleggen. De Aanbestedende dienst zal pas tot definitieve gunning overgaan indien hij akkoord is met de inhoud en geldigheid van de opgevraagde en door Inschrijver overgelegde bewijsmiddelen; tot dat moment kan de betreffende Inschrijver nog van de procedure worden uitgesloten. In een dergelijk geval zal de Aanbestedende dienst iedere Inschrijver hiervan op de hoogte brengen. De Aanbestedende dienst zal dan opnieuw de EMVI gaan bepalen. De scores van de terzijde gelegde Inschrijver zullen uit de beoordeling worden gehaald. Vervolgens zullen de berekeningen van de formules opnieuw worden uitgevoerd en zal er een nieuwe rangorde worden bepaald. Het gunningsproces zal vervolgens opnieuw worden uitgevoerd.

Ingeval een Inschrijver niet voor definitieve gunning in aanmerking komt, ontvangen alle Inschrijvers een bericht over de gevolgen hiervan voor de gunning.

7. Procedure Inschrijving

7.1 Akkoordverklaring

Door het indienen van een Inschrijving, vergezeld van het 'Uniform Europees Aanbestedingsdocument', gaat Inschrijver uitdrukkelijk akkoord met alle eisen die in dit Aanbestedingsdocument zijn opgenomen en verklaart u dat u gedurende de gehele uitvoeringsperiode van de met u gesloten Overeenkomst daaraan blijft voldoen. Bovendien bevestigt u hiermee dat u alle opgegeven prijzen en tarieven gestand zult doen.

7.2 Planning

Zie schema paragraaf 1.3.

7.3 Procedure algemeen

Deze aanbesteding vindt plaats conform de Aanbestedingswet. In dit geval is gekozen voor de "openbare procedure". Hiertoe is op www.tenderned.nl en op Tender European Daily (TED) een aankondiging geplaatst.

7.3.1 Communicatie

Alle communicatie met betrekking tot deze aanbestedingsprocedure verloopt via TenderNed (www.tenderned.nl), tenzij anders bepaald.

Nadat u op TenderNed heeft aangegeven dat u deze aanbesteding wilt volgen, kunt u via 'Mijn aanbestedingen' op TenderNed berichten over deze aanbesteding versturen en ontvangen. Vragen over de aanbesteding stuurt u via TenderNed naar de contactpersoon van de Aanbestedende dienst.

Berichten ontvangt u via TenderNed. Via uw persoonlijke instellingen op TenderNed kunt u er voor zorgen dat u automatische attenderingen ook op uw eigen e-mailadres ontvangt. U bent er zelf verantwoordelijk voor dat deze e-mailberichten worden toegelaten door uw e-mailbeveiliging. Indien de communicatie niet via TenderNed kan plaatsvinden, kunt u contact opnemen met onderstaande contactpersoon: TUC.accountEZK@rvo.nl, ter attentie van Ramon van Dijk.

Het is niet toegestaan andere dan de hierboven genoemde contactpersoon met betrekking tot deze aanbesteding rechtstreeks te benaderen.

Voor vragen die gerelateerd zijn aan de functionaliteit of techniek van TenderNed, kunt u op werkdagen van 8.30 tot 17.00 uur contact opnemen met de servicedesk van TenderNed via 0800-8363376, of via servicedesk@tenderned.nl. Ook kunt u de handleiding raadplegen via <https://www.tenderned.nl/cms/voor-ondernemingen>.

7.3.2 eHerkenning

Inloggen en registreren met eHerkenning is verplicht voor iedere TenderNed-gebruiker van een bij de KvK geregistreerde Nederlandse onderneming. Zie <https://www.tenderned.nl/cms/voor-ondernemingen-starten-met-tenderned/een-onderneming-registreren-op-tenderned> waarin informatie en voorwaarden over eHerkenning zijn opgenomen. De gevolgen van het niet (tijdig) registreren van eHerkenning zijn voor u.

7.3.3 Vragen en inlichtingen

Gedurende de procedure kunt u vragen stellen. Stel uw vragen zo snel mogelijk. Alle vragen worden geanonimiseerd beantwoord. De Aanbestedende dienst heeft twee mogelijkheden om uw vragen via TenderNed te beantwoorden:

- door middel van een of meerdere Nota's van Inlichtingen;
- door middel van de in TenderNed opgenomen faciliteit "vragen en antwoorden".

De uiterste datum voor het stellen van uw vragen is opgenomen in de planning. In elk geval zullen alle gestelde vragen ten minste 10 dagen voor de uiterste datum van indiening van de Inschrijving worden beantwoord.

Een vraag verzenden naar de Aanbestedende dienst

Uw vragen stelt u via TenderNed. Zie de handleiding van TenderNed:

<https://www.tenderned.nl/cms/voor-ondernemingen-aanmelden-en-inschrijven/vragen-stellen-een-aanbesteding>.

Alle vragen en antwoorden worden aan alle Inschrijvers kenbaar gemaakt. Echter, indien u zwaarwegende redenen heeft om uw vraag (en het antwoord) niet voor alle betrokkenen van een aanbesteding inzichtelijk te maken, vink dan 'Individueel behandelen' aan. Het is echter aan de Aanbestedende dienst om te bepalen of uw vraag al dan niet individueel wordt behandeld.

Antwoorden van de Aanbestedende dienst

De Nota's van Inlichtingen maken integraal onderdeel uit van deze aanbesteding.

De Aanbestedende dienst gaat ervan uit dat met betrekking tot de onderdelen waarover geen vragen zijn gesteld geen onduidelijkheden bestaan.

7.3.4 Gestanddoeningstermijn en Inschrijving

De door Inschrijver ingediende Inschrijving dient minimaal vier maanden vanaf de uiterste datum en tijdstip van ontvangst van de Inschrijvingen geldig te zijn. Ingeval tegen de mededeling van de gunningsbeslissing bij de bevoegde rechter te Den Haag een voorlopige voorziening is gevraagd, dienen de Inschrijvers hun Inschrijving in ieder geval gestand te doen tot vier weken na uitspraak van de voorzieningenrechter in eerste instantie.

7.3.5 Varianten

Inschrijver mag naast een Inschrijving conform het Aanbestedingsdocument geen variant daarop aanbieden.

7.3.6 Kosten van de Inschrijving

De Aanbestedende dienst vergoedt geen kosten voor het opstellen en uitbrengen van een Inschrijving, met inbegrip van eventueel te verstrekken nadere inlichtingen. Eventuele kosten of schade die (kunnen) ontstaan door het niet gunnen van deze aanbesteding zijn voor rekening en risico van Inschrijver.

7.3.7 Stopzetten aanbesteding

De Aanbestedende dienst behoudt zich het recht voor om tot het moment van ondertekening van de beoogde Overeenkomst de aanbesteding geheel of gedeeltelijk, tijdelijk of definitief te stoppen. Aanbestedende dienst zal in een dergelijke situatie in beginsel niet tot vergoeding van aanbestedingskosten overgaan. Dit kan anders zijn indien de Aanbestedende dienst van oordeel is dat de omstandigheden van dien aard zijn dat een tegemoetkoming op zijn plaats is.

7.3.8 Rangorde documenten

In geval van tegenstrijdigheden tussen het Aanbestedingsdocument en de Nota's van Inlichtingen, prevaleren de Nota's van Inlichtingen.

Indien er meer Nota's van Inlichtingen zijn prevaleert, in geval van tegenstrijdigheden tussen de Nota's van Inlichtingen, het bepaalde in de meest recente Nota van Inlichtingen.

7.3.9 Informatie over verplichtingen Inschrijver

Inschrijver dient rekening te houden met de verplichtingen op het gebied van het milieu-, sociaal en arbeidsrecht conform artikel 2.81 lid 2 van de Aanbestedingswet.

Informatie over bepalingen inzake belastingen, milieubescherming, arbeidsbescherming en arbeidsvoorwaarden die gelden in Nederland en die gedurende de looptijd van de Overeenkomst op de verrichtingen van Inschrijver van toepassing zijn, is verkrijgbaar bij:

- voor bepalingen inzake belastingen: de Belastingdienst; www.belastingdienst.nl;
- voor bepalingen inzake milieubescherming: www.rijksoverheid.nl;
- voor bepalingen inzake arbeidsbescherming en arbeidsvoorwaarden: het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid: www.rijksoverheid.nl.

7.3.10 Gids over Informatiebeveiliging en Privacy voor leveranciers

Het beveiligen van informatie en beschermen van persoonsgegevens heeft voor het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) de hoogste prioriteit. Dat vraagt om een grote inspanning van onze eigen medewerkers, maar zeker ook van onze leveranciers. In deze beknopte gids leest u er meer over: [Brochure informatiebeveiliging en privacy EZK](#)

7.3.11 Tegenstrijdigheden of bezwaren

Indien de documenten volgens Inschrijver tegenstrijdigheden, onjuistheden of onduidelijkheden bevatten of de Inschrijver daarover bezwaren heeft, dient Inschrijver dit direct schriftelijk aan de contactpersoon te melden, met concrete onderbouwing ervan.

7.3.12 Klachtenregeling

Wanneer een Inschrijver het oneens blijft met de reactie van de Aanbestedende dienst op de vragen, verzoeken, opmerkingen of bezwaren van de Inschrijver, dan wel dat een reactie daarop uitblijft, kan hij een klacht indienen. In bijlage 12 'Klachtenprocedure' is nadere informatie te vinden.

7.3.13 Beslechting van geschillen

Naast het gestelde in de paragraaf inzake 'Klachtenregeling' geldt dat ieder geschil over deze aanbesteding kan worden voorgelegd aan de Commissie van Aanbestedingsexperts (www.commissievanaanbestedingsexperts.nl) en/of aan de bevoegde rechter te Den Haag. Uitsluitend het Nederlandse recht is daarop van toepassing.

7.3.14 Indiening van de Inschrijving

De uiterste inleverdatum en tijd van ontvangst van de Inschrijvingen is vastgesteld in de paragraaf 1.3: Planning.

- Om te kunnen inschrijven dient uw onderneming geregistreerd te zijn op TenderNed. Een of meerdere geregistreerde gebruikers namens uw onderneming dienen te worden gekoppeld en geautoriseerd om via TenderNed in te schrijven.
Het advies van de Aanbestedende dienst is om het registratieproces in TenderNed niet uit te stellen tot (vlak voor) het einde van de uiterste inschrijvingstermijn, maar direct te starten. Na registratie van uw onderneming dient u deze Inschrijving via het aankondigingenplatform op TenderNed toe te voegen. Dit kan via de knop 'Toevoegen aan mijn aanbestedingen'.
- Raadpleeg de link In 6 stappen inschrijven op een aanbesteding via TenderNed | TenderNed voor meer informatie over het registreren en inrichten van uw organisatie op TenderNed, alsmede over het digitaal inschrijven. Deze informatie en aanvullende informatie over het gebruik van TenderNed is ook toegankelijk via TenderNed voor ondernemingen | TenderNed.
- Uitsluitend Inschrijvingen die voor of op de uiterste inleverdatum en het genoemde tijdstip zijn ingediend in de digitale kluis van deze aanbesteding op TenderNed, worden door de Aanbestedende dienst in behandeling genomen.
- De sluitingstijd voor het indienen van Inschrijvingen, aangegeven door de aftellende digitale klok in TenderNed, is leidend.
- De Aanbestedende dienst kan de Inschrijvingen pas inzien na het openen van de digitale kluis in TenderNed. Deze kan pas worden geopend nadat de uiterste inleverdatum en tijdstip zijn verstreken.
- Neem voor technische vragen of problemen bij het inschrijven via TenderNed contact op met de servicedesk van TenderNed. Indien uw vragen of signalen naar uw oordeel te laat of niet adequaat door de servicedesk van TenderNed worden beantwoord, kunt u contact opnemen met de contactpersoon van de Aanbestedende dienst.
- Het risico van te late indiening van de Inschrijving en/of indiening van een onvolledige Inschrijving ligt bij Inschrijver.
- De Aanbestedende dienst is niet verantwoordelijk noch aansprakelijk voor de gevolgen die u ondervindt van een te laat, incorrect of onvolledig ingediende Inschrijving.

De Aanbestedende dienst zal vertrouwelijk omgaan met de informatie die door Inschrijver wordt verstrekt.

7.3.15 Vorm en inhoud van de Inschrijving

De Inschrijving dient volledig via TenderNed te worden ingediend. Het 'Uniform Europees Aanbestedingsdocument' dient rechtsgeldig te worden ondertekend.

Bij de indiening van uw Inschrijving kunt u de volgende checklist gebruiken.

Betreft	Omschrijving	Actie Inschrijver
Bijlage X	Uniform Europees Aanbestedingsdocument*	Ingevuld en rechtsgeldig ondertekend toevoegen aan TenderNed.
Wensen	Inschrijving, inclusief reactie op de wensen van de Aanbestedende dienst.	Toevoegen aan TenderNed
Prijzen/tarieven	De geoffreerde vaste totaalprijs excl. en incl. btw.	Toevoegen aan TenderNed
Factureren	Om de verwerking van de factuur te bewerkstelligen, dient u in uw Inschrijving onderstaande gegevens op te nemen: - NAW-gegevens; - KvK-nummer; - Vestigingsplaats volgens KvK; - IBAN.	Opnemen in Inschrijving en toevoegen aan TenderNed
Bijlage 4	Referentieverklaring.	Toevoegen aan TenderNed
Bijlage 13	Onafhankelijkheidsverklaring en belangenverstrengeling.	Toevoegen aan TenderNed
Optionele onderdelen en bijlagen	Alle overige, voor uw inschrijving noodzakelijke, onderdelen/bijlagen.	Toevoegen aan TenderNed

* Zie paragraaf 7.3.17 in geval in samenwerkingsverband wordt ingeschreven.

7.3.16 Rechtsgeldige ondertekening

Onder een rechtsgeldige ondertekening wordt verstaan dat een document door een rechtsgeldig bevoegde/gemachtigde vertegenwoordiger is ondertekend. Wanneer in het beroeps- of handelsregister is opgenomen dat twee of meer personen slechts gezamenlijk vertegenwoordigingsbevoegd zijn, moeten de documenten die rechtsgeldig moeten worden ondertekend, door die twee of meer personen ondertekend worden. Wanneer er bij de bevoegdheid tot het vertegenwoordigen van de onderneming beperkingen zijn opgenomen, moet daarmee rekening worden gehouden.

Waar een rechtsgeldige ondertekening wordt verlangd, accepteert de Aanbestedende dienst hiervoor naast een originele handgeschreven handtekening tevens de gekwalificeerde elektronische handtekening in de zin van art. 3:15a van het Burgerlijk Wetboek.

NB: het Uniform Europees Aanbestedingsdocument kan niet rechtstreeks worden voorzien van een gekwalificeerde elektronische handtekening. U kunt het UEA van een handgeschreven handtekening voorzien of u dient een digitale pdf-afdruk van het pdf-formulier te maken, waarmee vervolgens op deze digitale pdf-afdruk de gekwalificeerde elektronische handtekening kan worden geplaatst.

Indien een vereiste rechtsgeldige ondertekening niet aanwezig is leidt dit in beginsel tot uitsluiting. Echter krijgt u in dat geval eenmalig, gedurende 48 uur, de mogelijkheid dit te herstellen.

7.3.17 Inschrijven in samenwerking met andere ondernemingen

Indien u de opdracht niet zelfstandig kunt uitvoeren kunt u samenwerken met andere ondernemingen.

Inschrijven in samenwerking met andere ondernemingen kan op twee manieren:

- ofwel als combinatie waarbij elke deelnemer aan de combinatie ieder voor zich en gezamenlijk hoofdelijk aansprakelijk is voor de gestanddoening van de verplichtingen die voortvloeien uit de Inschrijving alsmede de uitvoering van de Overeenkomst;
- ofwel als hoofdaannemer-onderaannemer constructie waarbij de hoofdaannemer optreedt als contractpartij en aansprakelijk is voor het nakomen van alle verplichtingen, dus inclusief de verplichtingen die in onderaanneming worden gegeven.

Aanmelden als combinatie

Indien een Inschrijving wordt ingezonden door een combinatie:

- dient iedere combinant afzonderlijk de bijlage 'Uniform Europees Aanbestedingsdocument' in te vullen en rechtsgeldig te ondertekenen, waarbij onder andere moet worden vermeld wie de combinanten zijn (zie deel II van het 'Uniform Europees Aanbestedingsdocument'). Geef aan welke rol de betreffende combinant heeft binnen de combinatie. In het 'Uniform Europees Aanbestedingsdocument' dient te worden aangegeven wie de leiding (penvoerderschap) van de combinatie heeft en als verantwoordelijk gemachtigde optreedt.
- geldt dat alle tot de combinatie behorende ondernemingen ieder voor zich en gezamenlijk hoofdelijk aansprakelijkheid aanvaarden voor de gestanddoening van de verplichtingen voortvloeiend uit de Inschrijving, alsmede voor de eventuele uitvoering van de Overeenkomst.
- Wanneer een combinant een beroep doet op de draagkracht van andere entiteiten om aan te tonen dat voldaan wordt aan de gestelde Geschiktheidseisen (zie hoofdstuk 4 van dit aanbestedingsdocument), dan dienen de andere entiteiten een apart Uniform Europees Aanbestedingsdocument in te dienen, de delen II A, II B, III en IV in te vullen en het document rechtsgeldig te ondertekenen (zie de informatie onder II C in het Uniform Europees Aanbestedingsdocument) en
- dient iedere deelnemer aan dat samenwerkingsverband, voor zijn aandeel, de voor deze aanbesteding gevraagde bewijsmiddelen te verstrekken.

Aanmelden als hoofdaannemer met onderaannemer(s)

Indien wordt aangemeld als hoofdaannemer waarbij hoofdaannemer geen beroep doet op de draagkracht van onderaannemers dient alleen de hoofdaannemer in het 'Uniform Europees Aanbestedingsdocument' de gegevens in te vullen in deel II D en rechtsgeldig te ondertekenen.

Indien hoofdaannemer wel een beroep doet op de draagkracht van onderaannemers om aan te tonen dat hij voldoet aan de gestelde Geschiktheidseisen, dan dient/dienen ook de onderaannemer(s) een apart Uniform Europees Aanbestedingsdocument in te dienen en de delen II A, II B, III en IV in te vullen en rechtsgeldig te ondertekenen (zie de informatie onder II C in het Uniform Europees Aanbestedingsdocument).

De onderaannemers op wiens draagkracht de hoofdaannemer wel een beroep doet dienen de gevraagde bewijsmiddelen te verstrekken.

De hoofdaannemer is volledig aansprakelijk voor de gestanddoening van de verplichtingen voortvloeiend uit de Inschrijving alsmede de eventuele uitvoering van de opdracht. De hoofdaannemer is daarnaast aansprakelijk voor de nakoming van de verplichtingen van de door hem ingeschakelde onderaannemer(s).

Alle ingevulde en ondertekende bijlagen 'Uniform Europees Aanbestedingsdocument' dienen aan de Inschrijving te worden toegevoegd.

De Aanbestedende dienst verlangt van de hoofdaannemer dat hij na de gunning van de Overeenkomst en ten laatste voordat met de uitvoering van de opdracht wordt begonnen, de volgende gegevens verstrekt:

- de naam, de contactgegevens en de wettelijke vertegenwoordigers van de onderaannemers die bij de uitvoering van het verrichten van de diensten betrokken zijn.

7.3.18 Eén Inschrijving

Een natuurlijk persoon, rechtspersoon of vennootschap kan slechts éénmaal (hetzij individueel, hetzij in combinatie met andere natuurlijke personen, rechtspersonen of vennootschappen) een Inschrijving indienen.

Daarbij geldt voor Inschrijvers die onderling met elkaar zijn verbonden door een afhankelijkheidsverhouding (concernrelatie) dat zij mogen deelnemen aan deze aanbestedingsprocedure. Daarbij geldt de uitdrukkelijke voorwaarde dat zij als concurrenten aan deze aanbesteding deelnemen. Hierbij moet aangetoond worden dat de onderlinge verhouding hun inschrijfgedrag in het kader van deze aanbestedingsprocedure niet heeft beïnvloed en de eerlijke mededinging niet heeft belemmerd.

Door het indienen van een Inschrijving verklaart Inschrijver zich akkoord met deze voorwaarde.

7.3.19 Schenden fundamenteel beginsel aanbestedingsrecht, eerlijke mededinging

Elke Inschrijver die door zijn handelen een fundamenteel beginsel van het aanbestedingsrecht (zoals het gelijkheidsbeginsel) schendt, wanneer deze schending heeft geleid of heeft kunnen leiden tot het beperken van de eerlijke mededinging, wordt uitgesloten van deze aanbestedingsprocedure. Dit is ook het geval wanneer het schenden of beperken van de eerlijke mededinging zich pas openbaart na het versturen van de mededeling gunningsbeslissing aan alle Inschrijvers. Voordat de Aanbestedende dienst om die reden beslist tot uitsluiting van een Inschrijver, stelt hij de desbetreffende Inschrijver in kennis van zijn voornemen, waarna de Inschrijver de gelegenheid krijgt om aan de Aanbestedende dienst aan te tonen dat geen sprake is van schending van dat fundamenteel beginsel van het aanbestedingsrecht of beperking van de eerlijke mededinging.

Door in te schrijven op deze aanbesteding verklaart de Inschrijver dat hij zich ervan bewust is dat in strijd handelen met een fundamenteel beginsel van het aanbestedingsrecht bovengenoemde gevolgen kan hebben. De Aanbestedende dienst kan het schenden van de fundamentele beginselen van het aanbestedingsrecht of het beperken van de eerlijke mededinging vaststellen met alle middelen die hem ter beschikking staan. Een rechterlijke beslissing is hiervoor geen noodzakelijk vereiste.

7.3.20 Communicatie en taal

Tijdens het aanbestedingstraject dient de communicatie met de Aanbestedende dienst plaats te vinden in de Nederlandse taal. De Inschrijving dient plaats te vinden in de Nederlandse taal. Aanvullende documenten (zoals voorlichtingsmateriaal etc.) mogen ook in het Nederlands worden aangeleverd. Tijdens de contractuitvoering dient in de Nederlandse taal gecommuniceerd te worden.

7.3.21 Algemene voorwaarden

Leverings-, betalings- en/of andere algemene voorwaarden –hoe dan ook genaamd- van Inschrijver of zijn brancheorganisatie worden uitdrukkelijk niet geaccepteerd. Op de Overeenkomst zijn de Algemene Rijksvoorwaarden (ARVODI 2018) van toepassing.

7.3.22 Contractvoorwaarden

De concept Overeenkomst, de concept Verwerkersovereenkomst en de Algemene Rijksvoorwaarden zijn opgenomen in de bijlagen. In de vragenronde hebben Inschrijvers de mogelijkheid om vragen te stellen, opmerkingen en onderbouwde tekstvoorstellen in te dienen.

De Aanbestedende dienst is vrij in het al dan niet honoreren van de voorgestelde tekstvoorstellen. In de Nota van Inlichtingen zal de Aanbestedende dienst aangeven of zij de gedane voorstellen heeft geaccepteerd dan wel verworpen. Door in te schrijven gaat Inschrijver akkoord met de (eventueel aangepaste) Overeenkomst(en). Alleen de definitieve Overeenkomst zal geldend zijn bij de uitvoering van de opdracht.

7.3.23 Toelichting op en verificatie van de Inschrijving

De Aanbestedende dienst kan verlangen dat Inschrijver zijn Inschrijving nader toelicht en/of voorziet van onderbouwende documenten. De Aanbestedende dienst is gerechtigd, maar niet verplicht, om alle op basis van de Inschrijving in te dienen gegevens en verklaringen op hun juistheid te controleren.

7.3.24 Mededeling gunningsbeslissing

Alle Inschrijvers krijgen gelijktijdig digitaal een gemotiveerd bericht van de mededeling van de gunningsbeslissing. Iedere Inschrijver kan over deze beslissing informatie inwinnen bij de Aanbestedende dienst.

Opschortende termijn

Iedere Inschrijver c.q. belanghebbende die het met de gunningsbeslissing en (mondelinge) toelichting niet eens is, kan hierover een voorlopige voorziening vragen bij de bevoegde civiele rechter te Den Haag. De dagvaarding dient te zijn betekend binnen 20 kalenderdagen na elektronische verzending van de gunningsbeslissing. Deze termijn is een vervaltermijn. Ingeval Inschrijver een voorlopige voorziening vraagt, wordt Inschrijver verzocht een kopie van de dagvaarding aan de Aanbestedende dienst op te sturen.

De gunningsbeslissing is op grond van artikel 2.129 van de Aanbestedingswet nog geen aanvaarding van het aanbod van de Inschrijver. Gedurende 20 kalenderdagen na elektronische verzending van de gunningsbeslissing, is het de Aanbestedende dienst niet toegestaan de opdracht definitief te gunnen door het aangaan van de Overeenkomst.

Als gedurende deze 20 kalenderdagen een voorlopige voorziening is gevraagd, zal de uitspraak in kort geding in eerste instantie worden afgewacht. De uitspraak vormt de basis voor de verdere besluitvorming van de Aanbestedende dienst.

Indien tegen de gunningsbeslissing een kort geding aanhangig wordt gemaakt, zal de Aanbestedende dienst de Inschrijver hiervan op de hoogte brengen. De Inschrijver dient zijn Inschrijving in ieder geval gestand te doen tot vier weken na uitspraak in kort geding.

Belang bij uitspraak

Een Inschrijver die een belang heeft bij de uitspraak van dit kort geding kan alleen procederen door middel van tussenkomst of voeging. Inschrijver kan niet separaat een kort geding of een andere gerechtelijke procedure aanhangig maken.

Bijlagen

De volgende bijlagen maken een integraal onderdeel uit van dit Aanbestedingsdocument. Deze zijn met het Aanbestedingsdocument gepubliceerd.

Bijlage 1 - ARVODI-2018

Bijlage 2 - Concept Overeenkomst

Bijlage 3 - Concept Verwerkersovereenkomst

Bijlage 4 - Referentieverklaring

Bijlage 5 - Validatiesheet "prijs per punt"

**Bijlage 6 - Protocol voor de monitoring en evaluatie van de Toegepast
Onderzoeksorganisaties in Nederland (EMTO-protocol), versie 2024**

**Bijlage 7 - Data assessment Toegepaste Onderzoek Organisaties (TO2) (2020, opgesteld
voor de vorige evaluatie)**

Bijlage 8 - Overzicht relevante kamerbrieven en rapporten

Bijlage 9 - Overzicht beschikbare bronnen per TO2-instituut

Bijlage 10 - Taakomschrijvingen commissies

Bijlage 11 - Organogram commissies

Bijlage 12 - Klachtenprocedure

Bijlage 13 - Verklaring onafhankelijkheid en belangenverstrengeling

Bijlage X - Uniform Europees Aanbestedingsdocument²⁴

²⁴ Het Uniform Europees Aanbestedingsdocument kunt u online, via TenderNed, terugvinden.